

EUROPOS JUDUMOS SAVAITĖ

RUGSĖJO 16-22 2019

VADOVAS

SU TEMINĖMIS GAIRĖMIS IR ŽINYNU
KAMPANIJOJE DALYVAUJANTIEMS VIETOS
ATSTOVAMS

#mobilityweek

Autoriai

POLIS - European Cities and Regions networking for innovative transport solutions

Dagmar Köhler

DKoehler@polisnetwork.eu

Balázs Németh

BNemeth@polisnetwork.eu

Thomas Mourey

TMourey@polisnetwork.eu

EUROCITIES

Juan Caballero

juan.caballero@eurocities.eu

TURINYS

Įvadas	4
Bendroji informacija apie šią kampaniją	5
2019 M. TEMINĖS GAIRĖS	7
Šių metų tema: <i>Žingsniuokime kartu!</i>	8
ŽINYNAS KAMPANIJOJE DALYVAUJANTIEMS VIETOS ATSTOVAMS	30

Įvadas

Šiame Vadove nurodoma visa informacija, reikalinga miestams ir didmiesčiams, planuojantiems 2019 m. rugsėjo 16–22 d. rengti EUROPOS**JUDUMOSAVAITĘ**.

Į jį įtraukėme:

- ◆ Temines gaires, siekiant paaiškinti 2019 m. temą.
- ◆ Žinyną kampanijoje dalyvaujantiems vietos atstovams: jame yra išdėstyti dalyvavimo šioje Europos iniciatyvoje reikalavimai.

Vadovo pradžioje pateikiama bendra informacija apie šią kampaniją. Dokumento pabaigoje yra pateikiamas naudingų nuorodų sąrašas.

Šio leidinio tikslas – įkvėpti kampanijoje dalyvaujančius vietos atstovus jos metu surengti patrauklius renginius, įgyvendinti nuolatinės priemonės bei švęsti Dieną be automobilio.

Be to viename iš skyrių aiškinama, kaip galima teikti paraiškas EUROPOS**JUDUMOSAVAITĖS** apdovanojimams gauti.

Maži ir dideli miestai gali pritaikyti šias gaires, atsižvelgdami į vietos kontekstą. Šiame leidinyje esanti informacija nėra išsami, naujos idėjos, papildančios šį Vadovą, yra visuomet sveikintinos.

Bendroji informacija apie šią kampaniją

EUROPOS**JUDUMOSAVAITĖ** vyksta kasmet rugsėjo 16–22 d. Ši Europos iniciatyva ragina didelius ir mažus miestus steigti ir remti tvarias transporto priemones bei siūlyti žmonėms išbandyti alternatyvas automobiliams.

Europos Komisija užsibrėžė du ambicingus judumo mieste tikslus:

- ◆ iki 2050 m. atsisakyti įprastais degalais varomų automobilių miestuose.
- ◆ iki 2030 m. pereiti prie visiškai netaršios logistikos svarbių miestų centruose.

Už transportą atsakinga Europos Komisijos narė Violeta Bulc nustatė keturias prioritėtines sritis: inovacijas, skaitmeninimą, dekarbonizavimą ir žmonių interesus.

Nuo pat 2002 m. EUROPOS**JUDUMOSAVAITĖS** poveikis stabiliai augo tiek Europos, tiek viso pasaulio mastu. 2018 m. kampanijos dalyvių skaičius buvo rekordinis: per savaitę įvairias veiklas organizavo 2 792 miestai ir miesteliai 54 šalių.

Daugiau nei pusė dalyvavusių miestų ir miestelių įgyvendino nuolatinės priemonės, kurių skaičius siekė 8 848, daugiausia dėmesio buvo skiriama judumo valdymui, prieinamumui bei dviračių transporto infrastruktūrų kūrimui arba tobulinimui.

Savaitės kulminacija – tai Diena be automobilio, jos metu dalyvaujantys maži ir dideli miestai paskiria vieną ar kelias erdves, kuriomis visą dieną naudotis gali tik pėstieji, dviratininkai ir viešasis transportas. 2018 m. 1 153 miestai surengė Dieną be automobilio.

2019 M. TEMINĖS GAIRĖS

Teminėse gairėse pristatytas šių metų kampanijos temos ir šūkio („žingsniuokime kartu!“) paaiškinimas, saugaus vaikščiojimo ir važiavimo dviračiu privalumai, būtinos politinės priemonės, skirtos saugesniam vaikščiojimui ir važiavimui dviračiu, ir kai kurios veiklos idėjos, susijusios su metine tema.

Šių metų tema: Žingsniuokime kartu!

2019 m. EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** šūkis: „Žingsniuokime kartu!“ Šių metų tema „Vaikščiokime ir važinėkime dviračiu saugiai“ akcentuoja ir atkreipia dėmesį į ėjimą pėsčiomis kaip susisiekimo rūšį, kuri dažnai yra nepakankamai įvertinama.

Kelionės pėsčiomis ir dviračiu – tai aktyvios judumo rūšys – svarbios visos Europos miestų ateičiai. Prieš 50 metų žmonės keliavo pėsčiomis ar dviračiu tik tuo atveju, jei neturėjo galimybės įsigyti automobilio. Dabar Europos miestai kenčia nuo per didelio automobilių kiekio.

2019 m. EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** kampanija skatins žmones rinktis aktyvias judumo rūšis, kvies visuomenę derinti keliones pėsčiomis ir dviračiu su kelionėmis viešuoju transportu. Vaikščiojimas ir važinėjimas dviračiu be judėjimo turi ir kitų privalumų, pavyzdžiui: prieinamumas socialiniu ir ekonominiu atžvilgiu, patikimumas, nulinės emisijos kiekis ir teigiamas poveikis sveikatai. Svarbiausia yra tai, kad miestuose, kuriuose vyrauja aktyvus judumas, nuolat juntami teigiami pokyčiai.

Šie privalumai yra reikšmingi tik tuomet, kai vaikščiojimas ir važinėjimas dviračiu yrasaugus.. Miestų valdžios institucijos turėtų užtikrinti tokią kelių infrastruktūrą, kurioje pėstieji ir dviratininkai nebūtų „pažeidžiami eismo dalyviai“ ir miestuose galėtų judėti bei jaustis saugiai.

Jei keliuose pėstiesiems ir dviratininkams bus skirta pakankamai vietos, atsiras daugiau norinčių rinktis ėjimą pėsčiomis ar važinėjimą dviračiu. Kai gatvėse yra užtikrinamas pėsčiųjų ir keliaujančių dviračiais saugumas, miestai tampa atviresni žmonėms, vis daugiau viešosios erdvės skiriama tėvams su mažais vaikais, vyresnio amžiaus žmonėms ir žmonėms, turintiems judėjimo negalią.

Investuodami į saugią ir patogią darnaus judumo infrastruktūrą – investuojame į visų mūsų ateitį. Keliaudami į autobusų stotelę, traukinių stotį ar automobilio stovėjimo vietą, pasivaikščiodami su draugais ir šeima, lankydami naują miestą, arba paprasčiausiai eidami per gatvę, mes esame „pėstieji“. Saugi ir visiems prieinama infrastruktūra – tai vertinga investicija į visuomenę.

Taip pat nepamirškime vieno svarbaus dalyko: mes VISI esame atsakingi už tai, kad kiekvienam eismo dalyviui būtų užtikrinta pagarba ir saugumas.

Atverkime savo miestą vaikščiojantiems, važinėjantiems dviračiu... atverkime jį tikram gyvenimui!

Žingsniuokime kartu 2019-aisiais!

Vaikščiojimo ir važiavimo dviračiu nauda

♥♥♥ **+2** metų

25min

♥♥♥ **+7** metų

Vaikščiojimas ir važinėjimas dviračiu pasižymidaugybe gerų savybių. Šiame skyriuje kampanijoje dalyvaujantys vietos atstovai gali rasti faktų ir statistinių duomenų, kurie padės jiems efektyviau populiarinti saugų vaikščiojimą ir važiavimą dviračiu miestuose.

NAUDA SVEIKATAI

Dviratininkai vidutiniškai gyvena dviem metais ilgiau, nei nevažinėjantieji dviračiais, o ligos atveju jiems prireikia 15% mažiau nedarbingumo dienų.¹

25 minutės greito ėjimo per dieną ilgina gyvenimo trukmę iki septynerių metų: didelės apimties tyrimo, atlikto Norvegijoje², metu mokslininkai stebėjo 70–80 metų amžiaus vyrų grupę ir nustatė, kad besitreniruojantys 30 minučių kasdien (pavyzdžiui, važinėjimo dviračiu) gyveno penkiais metais ilgiau, nei vyrai, kurie nebuvo fiziškai aktyvūs.

1. CTC: Safety in Numbers. Halving the risks of cycling. <https://bit.ly/2EUEh86>

2. Holme, I., Anderssen, S. A. (2015 m.). Fizinio aktyvumo didinimas yra toks pat svarbus, kaip ir skatinimas mesti rūkyti, siekiant sumažinti bendrą vyresnio amžiaus žmonių mirtingumo rodiklį: 12 metų trukęs II-asis Oslo universiteto tyrimas. Britanijos sporto medicinos žurnalas, 49(11), 743-748.

NAUDA APLINKAI

Žmogui, keturias dienas per savaitę važiuojančiam 8 km į darbą dviračiu, per metus susitaupo 3220 km vairavimo, o tai prilygsta 380 litrų degalų ir 750 kg CO₂ išmetamų teršalų kiekiui³.

Asmuo, kuris 5 kartus vietoj važiavimo automobiliu pasirenka ėjimą pėsčiomis mažiau nei 2 km atstumą per savaitę, per metus sumažina 86 kg išmetamo anglies dioksido kiekio (Potter, 2004 m.; Europos dviratininkų federacijos nuoroda).

Važiuodami automobiliu žmonės paprastai patiria dvigubai didesnę taršą nei pėstieji ar dviratininkai⁴. Pagrindinį skirtumą lemia tai, kad uždaroje erdvėje (pavyzdžiui, automobilyje) yra didesnė teršalų koncentracijos ore tikimybė nei atviroje aplinkoje. Kadangi važiavimas dviračiu yra greitesnis susisiekimo būdas (ypač piko valandomis), dviratininkai praleidžia mažiau laiko grūstyse, ir taip pat mažiau kenčia nuo taršos.

Ar keliavimas pėsčiomis ir dviračiu atsveria patiriamą oro taršos poveikį sveikatai? Ne, nauda sveikatai nusveria riziką. Tyrimas parodė, kad rizikos gali nusverti kelionių dviračiu ir pėsčiomis naudą tik po 7 valandų važiavimo dviračiu arba 16 valandų vaikščiojimo vidutinėje miesto aplinkoje. (Tainio ir kt., 2016 m.)⁵

3. <http://bit.ly/2L2zF3l>

4. Dons, Evi ir Int Panis, Luc ir Van Poppel, Martine ir Theunis, Jan ir Wets, Geert. (2012). Juodosios anglies poveikis asmenims transporto mikroaplinkose. Atmosferinė aplinka.

5. Tainio, M., Nazelle, A. D., Gotschi, T., Rojas-Rueda, D., Kahlmeier, S., Nieuwenhuijsen, M., Woodcock, J. (2016 m.). Ar keliavimas pėsčiomis ir dviračiu atsveria patiriamą oro taršos

↓ **750** kg
CO₂

↓ **86** kg

SOCIALINĖ NAUDA

Žmonės, gyvenantys aplinkoje kurioje nėra judrių gatvių bei intensyvaus automobilių eismo geriau pažįsta ir daugiau palaiko savo kaimynus nei tie, kurie gyvena aplinkoje, kurioje yra intensyvus automobilių eismas. Kuo mažiau miesto vietovėse yra motorinių transporto priemonių ir kuo plačiau yra naudojamos aktyviosios judumo rūšys, tuo geresni gali būti žmonių socialiniai ryšiai ir kaimynų sąveika. (Šaltinis: Aldred / Vestminsterio universitetas)

Net 20 pėsčiųjų gali eiti ta vieta, kurią užima vienas automobilis. (Iškylautojų asociacija, 2010 m.)

Žmonės beveik visuomet iki viešojo transporto stotelių ir iš jų eina pėsčiomis, todėl geresnė pėsčiųjų eismo infrastruktūra yra naudinga ir viešajam transportui. Tyrimai rodo, kad miestai, turintys gatvių tinklus, pritaikytus viešajam transportui, ženkliai padidina viešojo transporto paklausą⁶.

poveikį sveikatai? Transporto ir sveikatos žurnalas, 3(2).

6. García-Palomares, J. C., Sousa Ribeiro, J., Gutiérrez, J., & Sá Marques, T. (2018 m.). Mažo atstumo iki viešojo transporto analizė: gatvių tinklo projektavimo vaidmuo. Ispanijos geografų asociacijos naujienlaiškis, 76, 102-130.

NAUDA SAUGUMUI

Kelionių dviračiu nauda sveikatai yra dvidešimt kartų didesnė nei saugumo rizika.⁷

Saugumo statistiniai duomenys: Didesnis pėsčiųjų ir dviratininkų skaičius lemia saugesnę vaikščiojimą ir važinėjimą dviračiais. Šis reiškinys paaiškinamas didele tikimybe vairuotojams susidurti su pėsčiaisiais ir dviratininkais. Pavyzdžiui, incidento rizika einant pėsčiomis bendruomenėse, kur vaikščiojama dvigubai daugiau, nei kitur, sumažėja 66%.⁸

Be to, važiuoti dviračiu yra ne taip rizikinga, kaip įprastai manoma. Jungtinėje Karalystėje vidutiniškai per 32 milijonus pravažiuotų dviračiais kilometrų miršta tik vienas žmogus. Tai daugiau nei 800 kartų aplink visą pasaulį.⁹

Ekspertai teigia, kad jeigu per dieną nueiname bent 6000 žingsnių, mūsų sveikata pagerėja, o jeigu 10 000, netgi galime numesti svorio. Atrodo, kad tai yra daug, tačiau, einant į darbą ir visą dieną išliekant aktyviems, žingsnių greitai susikaupia.

<https://bit.ly/2JLZ0uy>

7. Mayer Hillman (1993 m.). Dviračių sportas ir sveikatos skatinimas, politikos studijos

8. Jacobsen, P. L. (2003 m.). Saugumo statistiniai duomenys: Kuo daugiau pėsčiųjų ir dviratininkų, tuo saugiau eiti pėsčiomis ir važiuoti dviračiais. Traumų prevencija, 9(3), 205-209

9. Europos dviratininkų federacija (EDF), <https://ecf.com/resources/cycling-facts-and-figures>

Mažiau motorizuotas transportas miesto vietovėse ir aktyvesni režimai gali pagerinti socialinius ryšius ir skatinti kaimynų tarpusavio sąveiką

↓ 66%
nelaimingų atsitikimų rizika

Laikas, praleistas vietinėse parduotuvėse

NAUDA EKONOMIKAI

Miestų gatvių pritaikymas pėstiesiems ir dviratininkams atneša didesnę ekonominę naudą vietinėms parduotuvėms, restoranams ir kt. Esama daug pavyzdžių, kai eismo intensyvumo apribojimas, automobilių stovėjimo vietų mažinimas arba gatvės uždarymas automobilių transportui atnešė naudos vietos verslui.

Pavyzdžiui, įgyvendinus naują Madrido judumo planą bei transporto priemonių eismo miesto centre reglamentavimą (angl. UVAR), 2018 m. gruodžio mėn. Gran Via gatvėje (kur draudžiamas automobilių eismas) buvo įsigyta 9,5% daugiau pirkinių, Madrido centrinėje gatvėje rodiklis padidėjo 8,6%, o visoje miesto teritorijoje – 3,3%.¹⁰

Panaši tendencija pastebima Jungtinėje Karalystėje: atliktas tyrimas parodė, kad po to, kai Londono rajone buvo įdiegta nauja pėsčiųjų infrastruktūra, 66% pėsčiųjų pareiškė, kad jie praleido daugiau laiko apsipirkdami, o 90% vietos įmonių patvirtino, kad dėl gatvės pakeitimų bendras apsipirkimo lygis padidėjo.¹¹

Prancūzijos dviratininkų federacijos „Fubicy“ ir Nacionalinio mokslinių tyrimų centro (CNRS) tyrimas¹², atliktas su Prancūzijos vyriausybės

10. El País, El gasto en Navidad aumentó un 8,6% en Madrid Central frente al 3,3% en el resto de la ciudad, 22. Januar 2019, <https://bit.ly/2Hr8r6n> + <https://bit.ly/2EZVYU8>

11. Living Streets, 2018, The Pedestrian Pound, <http://bit.ly/2FkflgO>

12. Fubicy ir ADEME, 2003 m., Pėstieji ir dviratininkai atgaivina miesto centrus ir vietines įmones,

„Fubicy“ tyrimas, atliktas bendradarbiaujant su ADEME. „Dossier du vélo urbain“ Nr.6,

parama, atskleidė, kad pėstieji vietos parduotuvėse vidutiniškai praleidžia 53,7% daugiau laiko nei automobilių vairuotojai. Dviratininkai vietos parduotuvėse praleidžia daugiau laiko nei automobilių vairuotojai: vidutiniškai 60,4% laiko, kurį ten praleidžia pėstieji. Pėstieji ir dviratininkai yra labiau linkę užėiti į vietos parduotuves nei automobilių vairuotojai.

Aktyvus judumas teikia ne tik ekonominę naudą vietos įmonėms, tai yra didelių santaupų šaltinis fiziniams asmenims. Briuselio regioninės vyriausybės užsakytas Belgijos tyrimas¹³ atskleidė, kad vidutinis Briuselio gyventojas, vietoj automobilio besirinkdamas dviratį, kasmet sutaupytų 2853 eurų. Į šią sumą įeina tokios išlaidos, kaip techninė priežiūra, mokesčiai ir kuras, pirkimo išlaidos nėra įtraukiamos.

2003 m. rugpjūtis, ADEME publikacija Nr.4841.

13. Transportas ir judumas Levene. (2012 m.). Dviračių naudojimo poveikis ir galimybės ekonomikai ir užimtumui Briuselio-sostinės regione. Tiesioginis ir netiesioginis dviračių naudojimo poveikis 2002 m., 2012 m. ir 2020 m. Briuselio sostinės regiono ministerijai.

€2,853

sutaupyti per metus

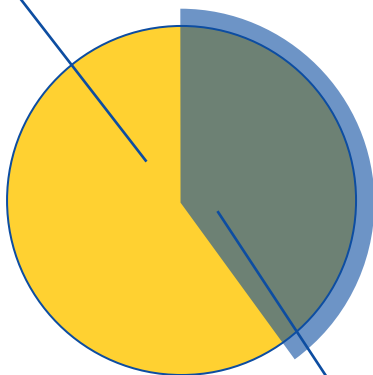
Ilgalaikės priemonės Europos miestuose

Kaip vietos valdžia gali paskatinti aktyvių susisiekimo rūšių naudojimą? Susipažinkite su kai kuriais miestų įgyvendinamais veiklos ir priemonių pavyzdžiais.

Miestuose, kur atstumai yranedideli, yra didelė tikimybė, kad žmonės vaikščios ir važinės dviračiais dažniau. Pavyzdžiui, Londono gyventojai kasdien beveik 2,4 mln. kartų keliauja motorinėmis transporto priemonėmis (automobiliais, motociklais, taksi ar viešuoju transportu) tuos atstumus, kuriuos būtų galima įveiktipėsčiomis (mažiau nei 2 km). 40% šių kelionių vidutiniam žmogui užtruktų mažiau nei 10 minučių. Tyrimas atskleidė ir papildomų 1,2 mln. kelionių motorinėmis transporto priemonėmis, kurių atstumus bent iš dalies būtų galima eiti pėsčiomis (pavyzdžiui, automobiliu ar autobusu į geležinkelio stotį ir iš jos)¹⁴.

Šiai idėjai įgyvendinti reikalingos investicijos į pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrą, tačiau subjektai, priimančys Europos sprendimus politiniu ir administraciniu lygiais, dažnai nerimauja dėl didėjančio eismo intensyvumo, kai jų miestuose yra diegiamos priemonės pėstiesiems ir dviratininkams. Nepaisant to, kelios „FLOW“ projekto¹⁵ paskelbtos analizės rodo, kad pėsčiųjų ar dviračių infrastruktūros diegimas iš tikrųjų sumažina grūstis. Pavyzdžiui, pėsčiųjų infrastruktūros patobulinimas Strasbūre naudojimąsi autobusais sumažino 40% .

2.4 milijonų kelionių kasdien pagal motorizuotas transporto priemones

40% proc. Žmonių nueis mažiau nei 10 minučių

geresnė pėsčiųjų infrastruktūra Strasbūre sumažino autobusu kelionės laiką

Kelionių dviračiais ir pėsčiomis skatinimui bei šių judumo rūšių saugumui užtikrinti galima imtis įvairių priemonių.

TVARAUS JUDUMO PLANAVIMAS

Būtina parengti specialius planus ar strategijas, siekiant nuosekliai planuoti pėsčiųjų bei dviračių eismą miestuose ir suderinti kelionių pėsčiomis ir dviračiais strategijas su bendrąja judumo mieste strategija. Šie planavimo dokumentai gali būti įtraukti į Darnaus judumo mieste planą (DJMP).

Krokuva buvo pirmasis miestas Lenkijoje, kuriame 1993 m. buvo priimta tvari transporto politika, ja buvo siekiama geriau išnaudoti miesto erdvę ir užtikrinti vieningą požiūrį į skirtingas transporto rūšis. Šiems tikslams miestas buvo suskirstytas į tris zonas (A, B ir C). Visos zonos „A“ buvo skirtos tik pėstiesiems ir dviratininkams, zonos „B“ buvo leidžiama ribotai naudotis motorinėmis transporto priemonėmis, o zonos „C“ buvo skirtos automobilių eismui. Pagrindinė užduotisvisose zonose – padaryti miestą prieinamesnį asmenims turintiems judėjimo negalią.Todėl Krokuvoje buvo įdiegtos „kalbančių“ šviesoforų (balso pranešimų) sistemos, kai kuriose sankryžose šaligatvio plytelės buvo pakeistos žemesnėmis, o pagrindinėse daugiaaukštėse sankryžose įrengti liftai. Kai kuriuose šaligatviuose buvo įrengtos linijos su lytėjimo indikatoriais, nurodančios akliesiems netoliese esančias sankryžas. Šie infrastruktūros patobulinimai buvo naudingi visiems naudotojams, ne tik asmenims turintiems judėjimo negalią.¹⁶

Kelionės pėsčiomis ir dviračiu buvo integruotos į Bazelio kantono (Šveicarija) Darnaus judumo mieste plano dalį. Šiame strateginiame dokumente numatytas įgyvendinti infrastruktūros ir informuotumo didinimo priemonių derinys. Viena svarbesniųpriemonių yra dviračių ir pėsčiųjų tilto per pavojingą sankryžą statyba, didesnių dviračių stovėjimo aikštelių rengimas pagrindiniuose viešojo transporto centruose ir individualizuoto transporto planavimo kampanijos.

14. Transportas Londone, 2017 m., Vaikščiojimo galimybių analizė

15. „FLOW“ greiti faktai: <https://bit.ly/2ve8wjS>

16. European Commission, 2017, Health Equity Pilot Project, Walkability in Kraków, <http://bit.ly/2L2NDCr>

Be to, „pėsčiųjų atstovo“ ir „dviratininkų atstovo“ vaidmenų paskirstymas savivaldybių administracijoje, kaip tai buvo padaryta Vienoje¹⁷, gali padėti geriau suplanuoti ir koordinuoti aktyvaus judumo planus ir veiksmus.

GERESNĖ INFRASTRUKTŪRA

Kalbant apie pėsčiųjų ir dviračių infrastruktūrą, labai svarbu įrengti plačius, patogius, saugius ir gerai prižiūrimus šaligatvius bei dviračių takus.

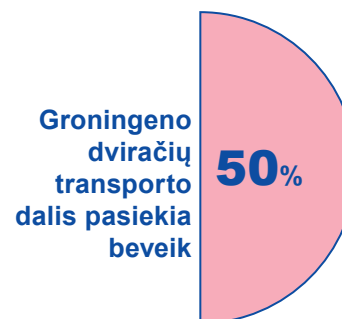
Paryžiaus centre palei Senos upę buvo sukurta nauja aštuonių hektarų ploto erdvė pėstiesiems, dviratininkams ir laisvalaikiui, kur draudžiamas automobilių eismas¹⁸. Dar visai neseniai šioje pakrantėje buvo intensyvaus eismo perkrautas greitkelis. Praėjus šešiams mėnesiams po krantinės atidarymo dviratininkams ir pėstiesiems, Paryžiaus miesto centre kasdien buvo užregistruojama 1349 automobiliais mažiau (28,8%). (2017 m. vasarį palyginti su 2016 m. duomenimis). Tai yra puikus didelių investicijų į dviračių takus bei ilgesnių 30 km/val. zonų, 20 km/val. „susitikimų zonų“ ir pėsčiųjų zonų įrengimopavyzdys.¹⁹

Dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūra – tai ne tik didelių miestų, tokių kaip Paryžiaus, bruožas. Vidutinio dydžio miestai, pavyzdžiui, Vitorija-Gasteisas (Ispanija), Groningenas (Nyderlandai) arba Gracas (Austrija), imasi naujoviškų priemonių, kad aktyvus judumas taptų dar paprastesnis ir patogesnis.

Vitorija-Gasteisas buvo pirmasis miestas, pradėjęs taikyti „superkvartalų“ koncepciją²⁰. Miestas buvo padalintas į tam tikras zonas, kuriose buvo skiriama erdvė pėsčiųjų bei dviračių eismui. Automobilių ir viešojo transporto eismas leidžiamas tik aplink šiuos kvartalus esančiose gatvėse. 2014 m. įgyvendinus superkvartalų projektą Vitorija-Gasteiso aktyvių rūšių modalinis kelionių pasiskirstymas pasiekė 67%²¹.

Groningeno mieste, Nyderlandų šiaurinėje dalyje, dviračių infrastruktūra buvo sukurta dar praėjusio amžiaus septintajame dešimtmetyje, suteikiant dviratininkams santykinę pranašumą vairuotojų vairuojančių automobilius atžvilgiu. Į šią infrastruktūrą yra įtrauktos kelios „dviračių gatvės“, kurios yra suprojektuotos dviračių maršrutams, bet automobiliams irgi leidžiama važiuoti jomis. Tokio tipo infrastruktūra ženkliai gerina dviratininkų saugumą. Savivaldybė ir toliau diegia dviračių infrastruktūros naujoves įrengdama šildomus dviračių takus ir išmaniuosius šviesoforus, kurie suteikia pirmenybę dviratininkams²². Nyderlandų vyriausybės teigimu Groningene modalinis kelionių dviračiais pasiskirstymas siekia beveik 50%²³.

Grace buvo panaudota kompleksiška strategija aktyviam judumui skatinti, investuojant į dviračių infrastruktūrą ir informavimo kampanijas. Miesto dviračių tinklą sudaro 123 km dviračių takų bei 800 km dviratininkams palankių 30 km/val. greičio ribojimo zonų. Be to, Gracas didžiuojasi viena didžiausių pasaulyje gretima pėsčiųjų zona (6% miesto centro)²⁴. Tai lemia

17. Vienos miestas: <https://www.wien.gv.at/verkehr-stadtentwicklung/mobilitaetsagentur.html>

18. Informacija apie Paryžių: <https://bit.ly/2ZtFVpS>

19. Miestai be suodžių (angl. „SOOT free cities“): <https://bit.ly/2IRNv7J>

20. CIVITAS iniciatyvos priemonės: <https://civitas.eu/measure/superblocks-model>

21. EJVP: http://www.epomm.eu/tems/result_city.phtml?city=158&map=1

22. „The Guardian“, Kaip Groningenas išrado dviračius (...) <https://bit.ly/2emxN54>

23. Infrastruktūros ir vandentvarkos ministerija, 2018 m., Faktai apie keliones dviračiais, <https://bit.ly/2vqzAF>

24. Miestai be suodžių (SOOT free cities): <https://bit.ly/2J9Eeqj>

kelionių dviračiais ir pėsčiomis pasiskirstymą į tokias svarbiasdalis: kiekviena judumo rūšis užima 20%²⁵.

Mažesnis miestas Igumenica (Graikija) – praėjusių metų EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS apdovanojimo laimėtojas – pagerino savo dviračių trasų tinklą (įrengti nauji takai, atlikti išplėtimo, renovacijos, ženklinimo darbai) ir įdiegė viešąsias dviračių nuomos ir dalijimosi sistemas. Miesto savivaldybė taip pat įrengė ir išplėtė pėsčiųjų zonas, pagerino šaligatvius, sankryžas ir pėsčiųjų perėjas.

DVIRAČIŲ STOVĖJIMO AIKŠTELĖS

Tinkami dviračių parkavimo sprendimai, įrengti greta viešojo transporto stotelių arba leidžiantys žmonėms vaikščioti miesto centre, pasiekus jį dviračiu, yra būtini siekiant skatinti dviračių transportą miestuose.

Daugelis Europos miestų investuoja į dviračių stovėjimo aikšteles., Kartais tenka statyti masyvias struktūras, siekiant patenkinti paklausą. Pavyzdžiui, Utrechto (Nyderlandai) dviračių parke, esančiame po geležinkelio stotimi, iki 2020 m. pabaigos bus galimybė pasisstatyti 12 500 dviračių.²⁶ Nors Bulgarijos miestų pasiekimai gali atrodyti mažiau įspūdingi, tačiau jie labai aktyviai įrenginėja naujus dviračių parkus, kadangi 2016 m. nacionaliniame automobilių stovėjimo aikštelės reglamente buvo pažymėta, kad dviračių stovėjimo aikštelės turi būti įrengtos skirtingose miesto vietovėse. Šis reglamentas taikomas gyvenamiesiems rajonams (1,5 stovėjimo vietos vienam butui), studentų gyvenamosioms patalpoms (1 stovėjimo vieta 2 lovoms), biurų pastatams (1 stovėjimo vieta biuro 100 m²), parduotuvėms (1 stovėjimo vieta 35 m²) bei viešojo transporto stotims (1 stovėjimo vieta 30 keleivių per valandą)²⁷.

Naujoviškas dviračių stovėjimo infrastruktūros dizainas yra būdingas tokiems Europos miestams, kaip Hradec Kralovė (Čekija), kur 2015 m. buvo pastatytas

25. EJPV: http://www.epomm.eu/tems/result_city.phtml?city=1&list=1

26. City of Utrecht: <http://bit.ly/2MWtOPV>

27. EDF, 2018 m., Pastatų pritaikymas tvariam judumui, <https://bit.ly/2UKIPVF>

visiškai automatizuotas „dviračių parkavimo bokštas“²⁸. Septynių aukštų saugi automobilių stovėjimo aikštelė talpina daugiau kaip 110 dviračių vos 8 m x 8 m plote. Šis bokštas greta geležinkelio stoties yra gerai matomas ir suteikia galimybę gyventojams keliauti sklandžiai tvariomis transporto priemonėmis.

NAUJŲ PRIEMONIŲ TAIKYMAS KELIONĖMS PĖSČIOMIS IR DVIRAČIAIS

mokinių,
vaikščiojančių į
mokyklą Gdanske,
padidėjimas dėl
aktyvaus judumo
žaidimo

Mobiliųjų programėlių ir kitų elektroninių prietaisų naudojimas gali padėti mobilizuoti miestų bendruomenes ir paskatinti žmones dažniau vaikščioti pėsčiomis bei važinėti dviračiais. Gdansko (Lenkija) savivaldybė kai kuriose miesto mokyklose pristatė aktyvaus judumo žaidimą. Mokiniai galėjo registruoti savo keliones pėsčiomis ir dviračiais, palietę elektroninius jutiklius savo asmenine kortele. Praėjus trims mėnesiams po šios akcijos mokinių, kurie eina į mokyklą pėsčiomis, skaičius siekė 57,4%, palyginti su 48,4% ikiakcijos pradžios²⁹. Bolonijoje programėlė „Bella Mossa“³⁰ apdovanoja dviratinius ir pėsčiuosius prizais, pavyzdžiui, kino bilietais ar nemokamais gėrimais partnerių baruose. Ši programėlė garantuoja savivaldybei, kad 15 000 žmonių nuolat aktyviai dalyvaus šioje veikloje.

Elektrinių dviračių atsiradimas – tai paskata naudoti dviračius ilgesnėms kelionėms bei dviračių prieinamumo garantas, pavyzdžiui, vyresnio amžiaus žmonėms. Įtraukdami elektrinius dviračius į savo viešuosius dviračių dalijimosi parkus miestai gali padaryti juos prieinamais visiems. Du puikūs pavyzdžiai yra Milanai ir jo „BikeMi“ sistema³¹ bei Madrido „BiciMAD“ schema³². Šiuose miestuose gyventojams yra siūloma atitinkamai 1150 ir

28. „ENDURANCE“, 2015 m., Dviračių bokštas – automatinė dviračių stovėjimo aikštelių sistema, <https://bit.ly/2iCoE8y>

29. „SWITCH“ informacinis lapas: <https://bit.ly/2XFwvG5>

30. „REFORM“ gerosios praktikos pavyzdžiai <https://bit.ly/2GuwwFS>

31. „BikeMi“ svetainė: <https://www.bikemi.com/en/service-info/info/whats-bikemi.aspx>

32. „BiciMAD“ svetainė: <https://www.bicimad.com/index.php?s=que>

2028 elektrinių dviračių. Madrido dviračių parkas susideda vien iš elektrinių dviračių, o Milane elektriniams ir įprastiniams dviračiams yra naudojamos vienodos tvirtinimo vietos.

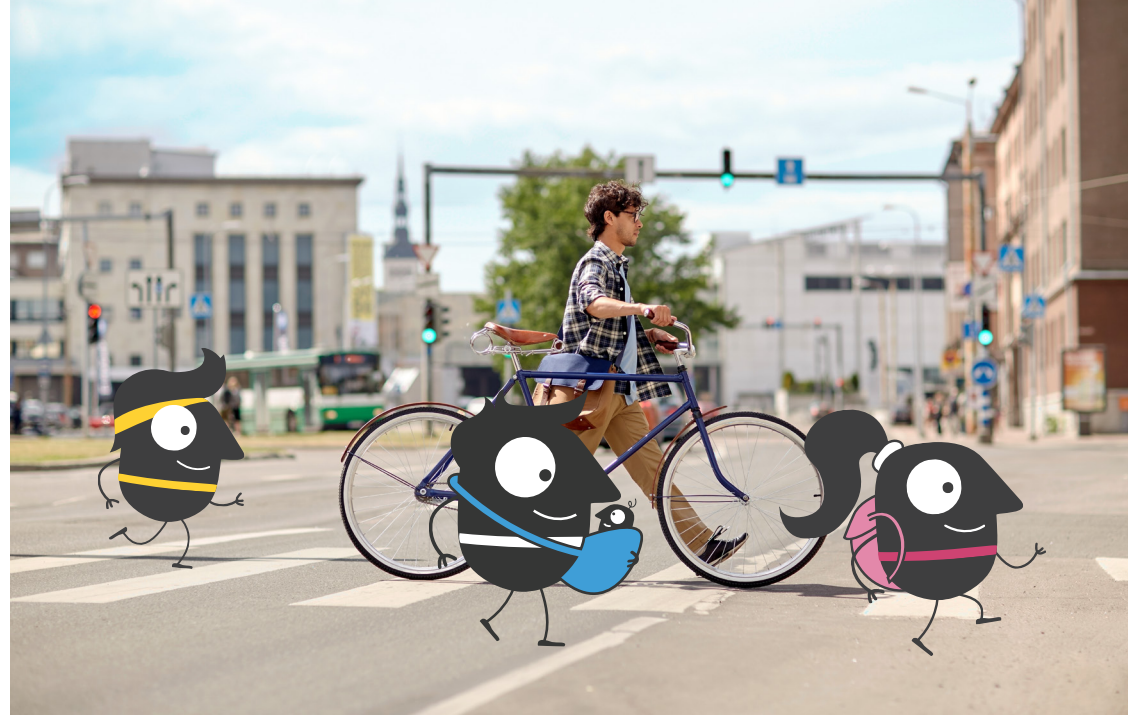
REGLAMENTAVIMAS IR INFORMUOTUMO DIDINIMAS

30 km/val. zonų įrengimas – tai ne tik saugesnio vaikščiojimo pėsčiomis ir važiavimo dviračiais užtikrinimas, tai dar vienas iš būdų mažinti eismo intensyvumą, o tuo pačiu ir triukšmą bei emisijas tam tikrose vietose. Vokietijos transporto ministerija patvirtino įstatymų pakeitimus, skatinančius 30 km/val. zonų įvedimą prie pagrindinių kelių, prie mokyklų, vaikų darželių ir ligoninių. Iki šiol jos buvo tik gyvenamuosiuose rajonuose.

„Mokyklų gatvių“ iniciatyva padeda didinti Bolcano miesto pradinė mokyklų mokinių saugumą bei transporto autonomiškumą. Šios iniciatyvos dėkaviko valandomis, prieš pamokas ir po pamokų, įvestas automobilių įvažiavimo į tam tikras prie mokyklų esančias gatves laiko apribojimas (pavyzdžiui, 15 minučių). Tai veikia efektyviai: tėvai jau nebeprivažiuoja prie mokyklos vartų, norėdami išlaipinti vaikus ar pasiimti juos iš mokyklos. Bolcane yra apie 6 000 pradinukų, o pačiame mieste neautomobilinių rūšių modalinis kelionių pasiskirstymas siekia 80%. Štai klasiškas „Mokyklų gatvių“ iniciatyvos grūsčių mažinimo pavyzdys: jei 6 000 vaikų būtų vežami iki pat mokyklos automobiliu, piko valandomis papildomų kelionių keliuose būtų mažiausiai 4 800. Tai atitinka 8% bendros transporto priemonių kelionių apimtį per dieną³³.

33. „FLOW“, 2018 m., Kelionių pėsčiomis ir dviračiais vaidmuo mažinant grūstis, <https://bit.ly/2a01oAX>

Pradinukų „pėsčiųjų žygių“ bandomasis tyrimas (t. y. vaikščiojimo į mokyklą grupėmis) Kordoboje (Ispanija) parodė, kad 43,7% dalyvių visiškai ar iš dalies pakeitė savo pasirinktą keliavimo būdą automobiliu į keliones pėsčiomis. Kingham ir Ussher 2007 m. atliktame tyrime teigiama, kad pėsčiųjų žygiai į mokyklą gali sustiprinti bendrumo jausmą ir padėti vaikams tobulinti socialinius įgūdžius ankstyvajame amžiuje. Dabar ši koncepcija sparčiai plinta kitose šalyse, tame tarpe ir Airijoje: ši geroji praktika yra skatinama Dubline, Voterforde ir Limerike bei kituose miestuose.

Tokios akcijos nėra skiriamos vien vaikams, Bruselyje informavimo kampanijos, pavyzdžiui, „Dviračiu į darbą“ (angl. „Bike to Work“)³⁴ arba „Dviratininkų patirtis“ (angl. „Bike Experience“)³⁵, padėjo pereiti prie dviračių, o vaikščiojimas pėsčiomis yra skatinamas išplėstoje centrinėje pėsčiųjų zonoje, siekiančioje 50 hektarų – antroje pagal dydį Europoje.

34. „Bike to work“ svetainė: <https://www.biketowork.be/>

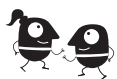
35. „Bike Experience“ svetainė: <https://bikeexperience.brussels/>

Kokią veiklą galima organizuoti daugiarūšio transporto naudojimo skatinimui?

Naudokite socialinius tinklus įtraukdami į šią veiklą gyventojus:

- Populiarinkite keliones dviračiu ir pėsčiomis naudodami socialinius tinklus. Naudokite šių metų šūkį ir jo atitinkamą žymelę: Žingsniuokime kartu! ir #WalkWithUs
- Vaikščiojimo pėsčiomis konkursas: paskelbkite akciją socialiniuose tinkluose ir įtraukite vietos parduotuvių savininkus. Paklauskite žmonių savaitgalį, kiek laiko jiems užtruks nueiti iki savo mėgstamos kavinės ar parko. Ir patikrinkite, ar jie buvo teisūs! Ko gero tikrai ne tiek laiko, kiek jie mano. Užėję į parduotuvę ar kavinę, žmonės galės apsipirkti arba išgerti kavos su pyragaičiu, ir grįžti namo jau kitu keliu.
- Naudodami socialinius tinklus organizuokite asmenukų konkursą: kas paskelbs savo nuotraukose aktyviausio judumo būdus kelionei iš taško A į tašką B, tas laimės prizą! Prizas gali būti vertingas daiktas arba paslauga, susijusi su kelionėmis dviračiu ir (arba) pėsčiomis.

Ėjimas pėsčiomis ir važiavimas dviračiu – tai ne tik judumo priemonė, bet ir ryšių su žmonėmis palaikymo būdas:

- Aktyvus judumas nėra brangus ir yra prieinamas visiems. Prisiminkite, kad miestas, kuriame įrengta daugiau vaikščiojimo ir dviračių takų, yra labiau prieinamas asmenims, turintiems judėjimo negalią.
- Skatinkite žmones dalintis ėjimo pėsčiomis ir važiavimo dviračiu patirtimi. Pavyzdžiui, judumo „ekspertai“ galėtų visą savaitę lydėti savanorius jų kasdienių kelionių metu, rodydami jiems patogiausius maršrutus.
- Įmonėse ar mokyklose paprašykite žmonių pažymėti savo gyvenamąją vietą žemėlapyje. Žmonės, reguliariai keliaujantys į darbą ir iš jo panašiais maršrutais, galėtų keliauti kartu, važiuodami dviračiais ar tiesiog drauge eidami pėsčiomis.

Organizuokite aktyvaus judumo varžybas darbovietėse, kaimynystėse arba mokyklose (arba tarp jų), skatindami žmones dažniau vaikščioti ar važinėti dviračiu. Pasiūlykite gerą paskatą paliekantiems savo automobilį namuose, pavyzdžiui, vertingą prizą (dviratį arba papildomą atostogų dieną).

Bendradarbiaukite su kitais miestais ir dalyvaukite tarp miestiniuose konkursuose, naudodamiesi bendra mobilią programėle. Kas nueis daugiausiai žingsnių?

Aktyvaus judumo rūšių yra daug: ėjimas pėsčiomis, kelionės dviračiais, elektriniais dviračiais, krovininiais dviračiais, paspirtukais ir net važiavimas riedučiais, riedlente ar elektriniu paspirtuku. Organizuokite laikinąjį „aktyvaus judumo punktą“, kuriame žmonės galės išbandyti naujas judumo rūšis.

Įrenkite dalyviams skirtą laikiną ženklavimo sistemą. Žmonės galės ant ženklų žymėti kelionės pėsčiomis ar dviračiu iki tam tikro punkto atstumą ir laiko trukmę.

Daugelis žmonių orientuojasi savo mieste tik važiuodami automobiliu. Organizuokite „alternatyvias ekskursijas“ pėsčiomis arba dviračiu ir padėkite jiems atrasti miestą iš naujo, lyg turistams savo mieste!

Judumo savaitės metu įrenkite improvizuotus parkus (angl. „pop-up parks“) arba šventines susitikimo vietas. Automobilių parkavimo aikštelės transformuojasi į susipažinimo su naujais draugais ir smagių pramogų vietas!

Įtraukite vietos gyventojus ir suinteresuotas organizacijas į akcijas, kaip pagerinti sąlygaspėstiesiems ir dviratinkams, vykstančias ištisis metus:

Šios kampanijos metu surenkite apklausas vietos gyventojams ir sužinokite, ką jie mano apie vaikščiojimą pėsčiomis ir važiavimą dviračiu jūsų mieste ar miestelyje. Kokių pokyčių jie tikisi ir kas galėtų įtikinti juos palikti automobilį prie namų. Jeigu jūsų miestas dalyvauja konsultacijų procese, pavyzdžiui, Darnaus judumo mieste planui (DJMP) parengti, EUROPOS JUDUMOSAVAITĖ yra puikus metas šio proceso pradžiai.

- Bendradarbiaukite su mieste veikiančiomis dviračių dalijimosi įmonėmis, pateikite gerų pasiūlymų kurie galiotų visos Judumo savaitės metu. Rugsėjo mėnuo – tai puiki proga pakeisti savo įpročius bei keliauti į mokyklą ar darbą kitaip.
- Yra daugybė mobiliųjų programėlių, su kuriomis bus dar patogiau ir įdomiau vaikščioti ir važiuoti dviračiu. Galite pasirinkti vieną iš jų ir paskatinti žmones dažniau vaikščioti ir važiuoti dviračiu.³⁶
- Bendradarbiaukite su žiniasklaida, vietos radijas galės nuolatos informuoti žmones apie jūsų skelbiamas naujienas. Kai kurios radijo stotys siūlo sumažintas kainas vietos iniciatyvoms, bet pabandykite gauti finansavimą arba nemokamo eterio laiką.
- Kartu su savo miesto geležinkelio ir (arba) viešojo transporto bendrovėmis bandykite įtikinti žmones iki savo stotelių eiti pėsčiomis arba važiuoti dviračiu. Jeigu dviračių stovėjimo aikštelės yra paprastos naudoti, tai gali ženkliai padėti šiose iniciatyvose.

Švietimas atliekasvarbų vaidmenį siekiant ilgainiui didinti pėsčiųjų ir žmonių važiuojančių dviračiais skaičių:

- Kuo anksčiau vaikai pajausėjimo pėsčiomis ir važavimo dviračiu miestepivalumus, tuo labiau jie tai vertins ir naudosis tuo suaugę. Bendradarbiaudami su mokyklomis sukurkite pedagogines priemones ir (arba) žaidimus ir padėkite naujajai kartai tapti darnaus judumo karta.
- Buvo imtasi priemonių užkirsti kelią krovinių transporto priemonių ir sunkesnių automobilių (visureigių) susidūrimo su pėsčiaisiais ar dviratininkais pavojui. Padidėtų galimybė išvengti daugelio avarių, įrengus pėsčiųjų ir dviratininkų aptikimo sistemas. Kiti patobulinimai susiję su tiesioginiu matomumu yra skirti sunkvežimių ir mikroautobusų vairuotojams. Bendradarbiaudami su vietos transporto priemonių parkų savininkais supažindinkite dalyvius su informacija apie saugesnius automobilius.

36. <http://mobilityweek.eu/eu-initiatives/social-biking-challenge/>

- Organizuokite atšvaitų naudojimo akciją vaikams ir suaugusiems., Atkreipkite dėmesį, kad atšvaitų naudojimas sumažina nelaimingų atsitikimų riziką iki 85%. Semkitės įkvėpimo iš Danijos „Nacionalinės atšvaitų dienos“: išdalinkite dalyviams apsauginius atšvaitus ir organizuokite „Atšvaitų maratoną“.

Naudokite tinkamas kalbos priemones ir aiškų turinį:

- Norėdami paskatinti žmones judėti pėsčiomis ar dviračiais, naudokite argumentus, kurie turi aiškų poveikį jų kasdieniam gyvenimui, pavyzdžiui: „tai yra pigiau“, „šiandien į sporto klubą galite eiti nemokamai“, „pasieksite vietą greičiau nei automobiliu“. Su sveikata ir (arba) aplinkosauga susiję argumentai kartais yra pernelyg abstraktūs.
- Skatinkite visų rūšių transporto naudotojų tarpusavio pagarbą ir priminkite transporto priemonių naudotojams, kad pėstieji ir dviratininkai yra labiausiai pažeidžiami, todėl pirmenybės teisė priklauso jiems.
- Norėdami paskatinti žmones daugiau vaikščioti ir važiuoti dviračiu, naudokitės esama, jiems patogia ir malonia infrastruktūra ir remkite pagarbų elgesį.
- Nederėtų per daug akcentuoti saugumo, nes kelių eismo saugumas žmonėms dažniausiai asocijuojasi įvairiais pavojais.
- Reguluodami automobilių prieigą prie tam tikrų zonų neskelbkite, kad UŽDAROTE jas automobiliams, o kad ATIDAROTE jas žmonėms!

Būkite ambicingi

- Organizuokite dieną be automobilio visame mieste.
- Šiomet Diena be automobilio vyks sekmadienį (rugsėjo 22 d.), todėl galite sukurti ir reklamuoti alternatyvų pasiūlymą šeimoms ir turistams bei pakviesti juos išbandyti visas judumo galimybes. Kadangi jūsų miesto gatvėse nebus automobilių, galite surengti gatvės festivalį, pavyzdžiui, kaip tai įvyko Vienoje <https://www.streetlife.wien/streetlife-festival/>

Ištekliai

- Metas pagerinti pasaulio rekordą! Dar yra daug neįgyvendintų ir nepagerintų pasaulio rekordų. Mąstykite kūrybiškai ir kartu su savo miesto gyventojais pasiekite pasaulio rekordą darnaus judumo srityje!
- Semkitės įkvėpimo iš kampanijoje dalyvaujantiems vietos atstovams skirtos „Veiklos skilties“ (angl. „Activity Box“), kurią parengė Vokietijos nacionalinis EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS koordinadorius.
- Viena iš idėjų: organizuokite nuotraukų konkursą, kur žmonės atkartotų garsiąją „Abbey Road“ albumo viršelį per gatvę žingsniuojančių „The Beatles“ grupės narių nuotrauką...tik šįkart jūsų miesto pėsčiųjų perėjoje. Gal norite dalyvauti Europos nuotraukų konkurse? Daugiau originalių idėjų (vokiečių kalba) žr. <https://bit.ly/2Br5Lmz>
- Išsirinkite idėjų iš Europos dviratininkų federacijos rekomenduojamų gerosios praktikos pavyzdžių: <https://bit.ly/2CiVt4e>

European Commission

DG MOVE https://ec.europa.eu/transport/home_en

- Urban Mobility: <https://bit.ly/2kLbVDu>
- Road Safety, Walking and Cycling as Transport Modes <https://bit.ly/2TIOFeg>
- Cycling: <https://bit.ly/2I770OO>

European organisations, platforms and projects

CIVITAS: <https://civitas.eu/>

- Thematic Group: Car-Independent Lifestyles: <https://bit.ly/2UISIWM>
- CIVITAS INSIGHT, The high potential of walking: <https://bit.ly/2KPuky6>
- CIVITAS INSIGHT, Accessible mobility: enabling independent living for all: <https://bit.ly/2Gx7DdO>

Eltis: <http://www.eltis.org/>

Walk 21: <https://www.walk21.com/>

European Cyclists Federation: <https://ecf.com/>

- ECF Map of ideas: <https://bit.ly/2CiVt4e>

FLOW: <http://h2020-flow.eu/>

- FLOW Quick Facts: <https://bit.ly/2ve8wjS>

ISAAC, Pedbike planner: <https://www.pedbikeplanner.eu/#home>

National and local initiatives and good practices

- Activity box (and other materials) developed by the German EUROPEANMOBILITYWEEK National Coordinator: <https://bit.ly/2Br5Lmz>
- Vienna's platform for walking: <https://www.wienzufuss.at/> and cycling: <https://www.fahrradwien.at/>
- Transport for London. Economic benefits of walking and cycling: <https://bit.ly/2qQVqYO>

ŽINYNAS KAMPANIJOJE DALYVAUJANTIEMS VIETOS ATSTOVAMS

Žinyne, skirtame kampanijoje dalyvaujantiems vietos atstovams, yra paaiškinti trys dalyvavimui taikomi kriterijai (surengti renginių savaitę, įgyvendinti nuolatinės priemonės ir organizuoti Dieną be automobilio) bei registravimo interneto svetainėje taisyklės. Be to vienas iš skyrių yra apie EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimus.

TRYS DALYVAVIMUI TAIKOMI KRITERIJAI

EUROPOSJUDUMOSAVAITĖJE kviečiami dalyvauti visi miestai, net esantys už Europos ribų. Jų registracija interneto svetainėje bus patvirtinta, jeigu jie atitiks bent vieną iš pateiktų kriterijų:

- ◆ Rugsėjo 16–22 d. surengs renginių savaitę, laikantis pagrindinės metų temos.
- ◆ Įgyvendins bent vieną naują nuolatinę priemonę, kuri padėtų pereiti nuo naudojimosi asmeniniais automobiliais prie tvaraus transporto priemonių. Per pastaruosius 12 mėnesių įgyvendintos priemonės taip pat atitinka šį kriterijų, jeigu jos populiarinamos rugsėjo 16–22 d. savaitės metu.
- ◆ Švęs Dieną be automobilio, pageidautina rugsėjo 22 d., vieną ar daugiau miesto erdvių bent vienai visai dienai paskirdami vien pėsčiųjų, dviratininkų ir viešojo transporto eismui (pradedant vieną valandą prieš darbo valandas ir baigiant vieną valandą joms pasibaigus).

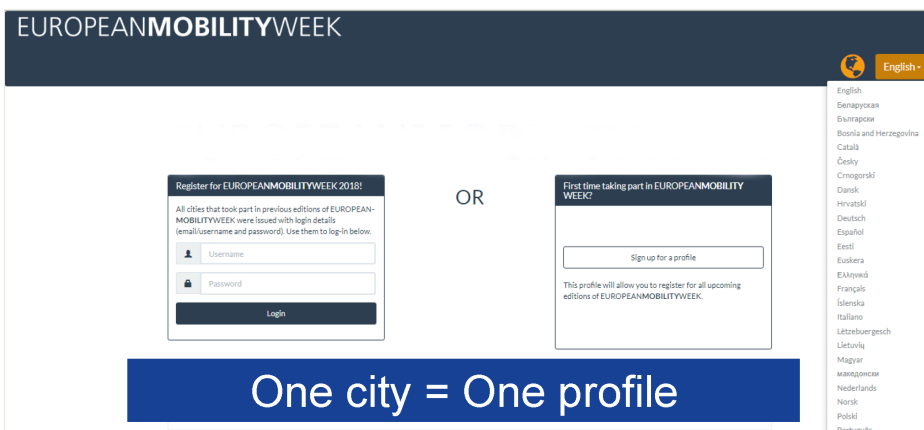
Tik visų trijų kriterijų besilaikantys miestai ir miesteliai tampa „auksiniais dalyviais“ ir gali teikti paraiškas EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimui gauti (žr. žemiau esantį skyrių).

KAIP UŽSIREGISTRUOTI INTERNETO SVETAINĖJE?

Interneto svetainėje www.mobilityweek.eu spauskite registravimo mygtuką.

The screenshot shows the 'Multilingual registration' page for European Mobility Week 2019. The page has a dark blue header with the text 'Multilingual registration' and 'EUROPEANMOBILITYWEEK 16-22 SEPTEMBER 2019'. Below the header is a navigation menu with links: 'About', 'Useful Resources', 'Participants', 'MOBILITYACTIONS', 'Mobility Awards', and 'Latest Updates'. The main content area is split into two columns. The left column is dark blue and titled 'ARE YOU A CITY?'. It contains text about the opportunity to test new forms of clean mobility and progress towards sustainable mobility for Europe. At the bottom of this column, it says 'Registration for 2019 to be opened soon.' The right column is yellow and titled 'ARE YOU AN NGO, BUSINESS, OR SCHOOL?'. It contains text encouraging businesses, NGOs, schools, and other actors to register their MOBILITYACTION online. At the bottom of this column, it says 'A MOBILITYACTION can be organised and registered at any time of the year.' and there is a 'Register your MOBILITYACTION' button. There are small icons of a person and a car at the bottom of each column.

Registruojantis pirmą kartą arba prisijungus prie praėjusių metų paskyros, svetainėje reikia užpildyti internetinę registracijos formą. Galite pasirinkti kalbą.

Dideli ir maži miestai turi pateikti šią informaciją:

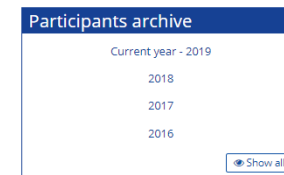
- ◆ Veikla, surengta rugsėjo 16–22 d. savaitės metu.
- ◆ Per pastaruosius 12 mėnesių įgyvendintos nuolatinės priemonės, populiarinamos rugsėjo 16–22 d. savaitės metu.
- ◆ Informacija apie teritoriją (-as), kuriose Dienos be automobilio metu draudžiamas kelių eismas, bei apie šią dieną organizuojamus renginius.
- ◆ ES iniciatyvos, kuriose taip pat dalyvauja jūsų miestas ar miestelis.

Užpildžius internetinę registracijos formą, paraišką patvirtins jūsų nacionalinis koordinatorius. Patvirtinus el. paštu bus išsiųstas automatinis patvirtinimo laiškas. Tik tuomet jūsų miesto ar miestelio dalyvavimas bus viešai įtrauktas į interneto svetainės „Dalyvių“ skiltį.

Participating cities

54 Participating countries in 2018 (total cities: 2792)

	Albania	8
	Andorra	1
	Argentina	4
	Austria	559
	Belarus	66
	Belgium	97
	Bosnia and Herzegovina	6
	Bulgaria	25
	Croatia	16
	Cyprus	2
	Czech Republic	30
	Ecuador	2
	Estonia	6
	Finland	23
	France	55
	Georgia	1
	Germany	52
	Greece	62

Galėsite bet kuriuo metu iki rugsėjo pabaigos atnaujinti pateiktą informaciją.

Visuomet galėsite papildyti savo miesto ar miestelio profilį ir įvesti kampanijoje dalyvaujančio vietos atstovo, atsakingo savivaldybėje už EUROPOS JUDUMOSAVAITĘ, pavardę ar pavadinimą bei el. pašto adresą. Jeigu jūsų miestas ar miestelis jau turi profilį, tačiau neprisimenate prisijungimo prie jo duomenų ar el. pašto adresą, susisiekite su savo nacionaliniu koordinatoriumi arba Europos sekretoriatu.

Pasirašyti chartiją privaloma tik teikiant paraišką EUROPOS JUDUMOSAVAITĖS apdovanojimui gauti.

KAIP PRADĖTI SAVO KAMPANIJĄ?

Pradėkite nuo temos analizės, tuomet įvertinkite jos apimtį ir nustatykite tikslą, atitinkantį jūsų miesto ar miestelio ir šalies aplinkybes. Atsižvelkite į jau esamą gerąją patirtį. Pagalvokite, kaip galima pagerinti ar išplėtoti esamas sistemas bei suplanuokite galimus pokyčius.

Užtikrinkite politinę paramą. Jeigu jūsų administravimo institucijoms metu tema nėra artima, nes jų manymu, neatitinka jūsų miesto poreikių, paprašykite nacionalinių koordinatorių parašyti palaikantį raštą.

Venkite ginčų ir nebūkite neigiamai nusiteikę, skleisdami savo pranešimus. Realistiškai mąstydami, negalime tikėtis iš kelių pašalinti nuosavus automobilius, sunkvežimius ir kitas transporto priemones, kad išvengtume neigiamo individualių motorinių transporto priemonių poveikio ekonomikai. Tačiau išties galime parodyti, kad visuomenė ir įmonės turi įvairių galimybių rinktis iš įvairių būdų judėti ir pervežti prekes.

Surinkite įrodymus. Surinkite faktus ir skaičius, kurie rodo, kad parama tvariam judumui duoda naudos jūsų miestui ar miesteliui. Panaudokite juos kaip įrodymus skirtingoms tikslinėms grupėms skirtiems jūsų pranešimams pagrįsti.

Kurkite veiksmingas partnerystes. Išmanus ir tvarus judumas – tai ilgas procesas, kuriam reikalinga ne vien politinė parama, bet ir tvirta partnerystės ryšiai. Vietos valdžios institucijos yra raginamos kurti tokias partnerystes ir į jas įtraukti kuo daugiau vietos subjektų. Jos visos yra raginamos ieškoti vietos partnerių atitinkamiems įvykiams ir koordinuoti pasirengimą EUROPOSJUDUMOSAVAITĖI glaudžiai bendradarbiaujant su jais.

Todėl savivaldybės turėtų glaudžiai bendradarbiauti su (viešojo) transporto organizacijomis, aplinkosaugos, sveikatos ir sporto asociacijomis, vietos įmonėmis (bei jų išorės kontaktais, t. y. klientais, tiekėjais ir partneriais), (vietos) žiniasklaida ir pan.

Įmonės dažnai domisi galimybe dalyvauti panašiuose renginiuose, nes taip gali parodyti, jog prisiima atsakomybę kovoti su klimato kaita ir rūpinasi bendruomene bei savo darbuotojų sveikata. Vietos valdžios institucijos turėtų išnaudoti šią galimybę, kad pritrauktų daugiau partnerių.

Įmonės, organizacijos ir kiti potencialūs partneriai, neatitinkantys EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS (rugsėjo 16–22 d.) dalyvavimo kriterijų, bet

planuojantys per metus surengti papildomų veiklų, gali užsiregistruoti atskirai. **JUDUMOVEIKSMŲ** parinktis leidžia šioms organizacijoms apsilankyti www.mobilityweek.eu/about-mobilityactions svetainėje ir užregistruoti savo veiklą.

Išnaudokite jau esamas iniciatyvas. Atraskite vietas, regioniniu ar nacionaliniu mastu rengiamas iniciatyvas, kurios yra kaip nors susijusios su pagrindine jūsų kampanijos idėja. Derindami savo veiklą su jomis galėsite sustiprinti savo pozicijas, atkreipsite dar didesnę visuomenės dėmesį ir dėsite mažiau pastangų.

VEIKLA, SURENGTA RUGSĖJO 16–22 D. SAVAITĖS METU

Kurdami savo programas miestai ir miesteliai turi laikytis pagrindinės kampanijos temos. Tačiau jie gali rengti veiklas konkrečiomis temomis, susijusiomis su darniu miesto transportu. Siūlome kelis periodiškai vykstančių veiklų pavyzdžius.

Oficialus EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS atidarymas

Rugsėjo 16 d. – kampanijos pradžios dieną – dažniausiai rengiami vieši ir žiniasklaidai skirti renginiai. Atidarymo renginio metu galite:

- ♦ Viešai pasirašyti chartiją kartu su politiniu atstovu, demonstruodami savo įsipareigojimą
- ♦ Inicijuoti miesto ar miestelio suplanuotas nuolatines priemones
- ♦ Paruošti specialius pasiūlymus, pavyzdžiui, viešojo transporto bilietus už specialią kainą
- ♦ Organizuoti gido vedamas ekskursijas pėsčiomis arba kritinės masės renginį dviratininkų susibūrimui

Nepamirškite iš anksto pakviesti žiniasklaidos atstovus, partnerius ir miesto gyventojus!

Veikla viešojo transporto naudotojams

Visi viešojo transporto srities veikėjai gali išnaudoti šią kampaniją kaip galimybę paskatinti daugiarūšio transporto sprendimus ir įrodyti, kad jie yra geresnė alternatyva už nuosavą automobilį.

Toliau pateikiamas sąrašas veiksmų, susijusių su viešuoju transportu.

- ◆ Į darbą ir atgal viešuoju transportu: surenkite specialius pasiūlymus, po darbo pasiūlykite gėrimų greta esančiose stotelėse arba autobusuose, surenkite kelionių į darbą ir atgal konkursą, organizuokite viešojo transporto operatorių ir keliaujančių į darbą ir atgal asmenų debatus, informuokite keleivius apie dalijimosi automobiliu ir bendro automobilių naudojimo sistemas ir pan.
- ◆ Prieinamas viešasis transportas: bendradarbiaukite su neįgaliųjų organizacijomis, organizuokite veiklas su neįgaliųjų vežimėliais arba užrištomis akimis, kad kiti žmonės galėtų geriau įsijausti į ribotos judėsenos asmenų iššūkius ir pan.
- ◆ Bendravimas su klientais ir darbuotojais: siekiant sužinoti apie naudotojų pasitenkinimą ir lūkesčius atlikite apklausas, organizuokite apsilankymus viešojo transporto kontrolės tarnyboje, kuri gali suteikti informaciją apie viešojo transporto važiavimo dažnumą, greitį, maršrutus, surenkite naujoviškos viešojo transporto įrangos pristatymą su bandomaisiais važiavimais naujais ekologiškais ir išmaniais automobiliais ir pan.

Veikla važiuojantiems dviračiu

Dviračiai – viena patraukliausių transporto priemonių, paverčianti miestą palankiu gyventi. Jie sutaupo erdvės, energijos, nekelia triukšmo ar oro taršos.

Visos toliau siūlomos veiklos skirtos atkreipti dėmesį į važinėjimo dviračiu naudą.

- ◆ Dviračiu į darbą ir atgal: įsteikite informacijos punktą, suburkite pradedančiuosius ir labiau patyrusius dviratininkus į „globos“ sistemą, surenkite dieną „Dviračiu į darbą“, keliaujantiems į darbą dviračiu pasiūlykite nemokamus pusryčius, naudokite įvairias programėles dviratininkų iššūkiams, dalyvaukite socialiniuose dviratininkų konkursuose ir pan.
- ◆ Dviračių paslaugos ir infrastruktūra: bendradarbiaukite su vietos dviratininkų asociacijomis, įkurkite dviračių taisymo paslaugų punktus, platinkite informaciją apie saugius dviračių maršrutus, surenkite pasivažinėjimą naujai atidarytoje dviračiams skirtoje juostoje, paprašykite vietos dviratininkų asociacijų arba policijos pažymėti dviračius apsaugos nuo vagysčių serijiniais kodais ir pan.
- ◆ Dviračiai yra madingi: surenkite naujų dviračių modelių ir prototipų parodą, organizuokite dviratininkams skirtų drabužių mados pasirodymą arba sukurkite dviratininko rinkinį, ir pan.

Keliavimas pėsčiomis

Ėjimas pėsčiomis – tai svarbus keliavimo būdas, kuriam kartais neskiriama deramo dėmesio. Siūlomas veiklas surengti yra paprasta.

- ◆ Keliavimas į darbą ir atgal pėsčiomis: paskatinkite įmones apdovanoti darbuotojus, kurie į darbą eina pėsčiomis (pavyzdžiui, surenkite jiems pusryčius, apdovanokite pinigineis paskatomis arba pridėkite kasmetinių atostogų), paskatinkite vykdomąjį vadovą pasivaikščioti aplink įmonės pastatą (-us) ir įvertinti prieinamumą pėstiesiems ir pan.
- ◆ Gyvosios gatvės: pakvieskite miesto savivaldybės vadovus pėsčiomis pasivaikščioti po miestą ir įvertinti aktualiausias problemas, tokias kaip fiziniai barjerai, sutrūkinėję šaligatviai, neteisėtas automobilių statymas, netinkamoje vietoje metamos šiukšlės ir pan.
- ◆ Stovėjimo aikštelių diena: pakvieskite gyventojus kūrybiškai išnaudoti stovėjimo aikštelių erdvę, mažiau patraukloje gatvėje pasodinkite medžių, paraginkite parduotuvių savininkus prisijungti prie kampanijos.
- ◆ Mokyklos: aukšto rango pareigūnai palydi vaikus kasdieniu maršrutu į mokyklą, galite surengti bet kokias rungtynes ar varžybas (pavyzdžiui, žaidimą „Eismo gyvatėlė“), naudokite naujas technologijas vaikų įtraukimui ir pan.
- ◆ „Žalieji keliai“: esamuose ir neoficialiuose (taikydami atsargumo priemones) „Žaliuosiuose keliuose“ surenkite keliones pėsčiomis ar dviračiais arba iškylas, kuriose dalyvauti turėtų ir vietos valdžios atstovai.

Atsakingo naudojimosi automobiliais skatinimas

Žmonės, privalantys naudotis automobiliais tam tikriems tikslams taip pat galės prisidėti prie tvaresnės miesto aplinkos.

Galima apsvarstyti įvairaus pobūdžio veiklas (pateiktas žemiau). Tarp šių veiklų – nuo atsargaus ir saugaus vairavimo iki vienu automobiliu važiuojančių keleivių skaičiaus didinimo (pavėžėjimo).

- ◆ Eismo spūstyse įstrigusiems automobilių vairuotojams pasiūlykite antistresinį kamuoliuką ar kitus daiktėlius, kurie primins apie jų kasdienį elgesį
- ◆ Pakvieskite vairavimo mokyklas surengti efektyvaus energijos vartojimo (ekologiško vairavimo) pamokas.
- ◆ Paskatinkite profesionalius vairuotojus (pavyzdžiui, mokyklos autobusų, taksi, įmonėse ir institucijose dirbančius vairuotojus ir pan.) rinktis ekologišką vairavimą
- ◆ Kartu su vietos degalinėmis surenkite kampaniją, skatinančią reguliariai tikrinti padangų slėgį (mažesnis nei 0,4 barų slėgis padidina degalų sąnaudas 10 proc.)
- ◆ Rinkite konkursus, kurių metu vairuotojai tam tikram laikui atiduoda savo vairuotojo pažymėjimą ir mainais gauna viešojo transporto bilietą
- ◆ Skelbdami eismo informaciją per vietos radiją, paraginkite vairuotus išvengti eismo spūsčių derinant skirtingas transporto priemones ir jas keičiant
- ◆ Pristatykite dalijimosi automobiliais arba bendro automobilių naudojimo programas.
- ◆ Jeigu jūsų mieste dar nesukurta dalijimosi automobiliu sistema, atlikite apklausą, kad nustatytumėte sistemos, kuri bus sukurta ateityje, galimus dalyvius.
- ◆ Surenkite parodą, kurioje visuomenė galėtų apžiūrėti ir išbandyti švarias, elektrines, hibridines bei gamtinėmis dujomis varomas transporto priemones
- ◆ Sužinokite, ar EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** metu miesto meras galėtų naudotis elektrine transporto priemone, kad patrauktų žiniasklaidos dėmesį

Krovinių tiekimo mieste veiklos

Tvarus judumas apima ne tik žmonių judėjimą mažuose ir dideliuose miestuose, bet ir prekių transportavimą juose. Siekiant populiarinti tvarų krovinių tiekimą mieste galima organizuoti pasivažinėjimą krovininiais dviračiais, prekių pristatymo parodą, inicijuoti naujas dalijimosi krovininiais dviračiais paslaugas, tvarkyti savo įvykio logistiką naudojant krovininį dviratį ir pan.

Vrije Universiteit Brussel tyrimas ir projekto „Cyclelogistics“ patirtis rodo, kad nuo 50 iki 70 proc. Europos miestuose pervežamų prekių galėtų būti gabenamos (krovininiais) dviračiais.

Sukurkite pristatymui skirtas vietas. Už teritorijos be automobilių ribų esanti platforma arba automobilių stovėjimo aikštelė galėtų būti rezervuota parduotuvėms skirtų prekių pristatymui. Tuomet prekės į parduotuves būtų gabenamos švariam transporto priemonėmis.

Judumo valdymo reklama

Judumo valdymas gali tapti veiksmingu įrankiu keičiant žmonių elgseną. EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** metu vietos valdžios institucijos gali kurti partnerystes su mokyklomis ir įmonėmis, taip pat įgyvendinti mokyklų bei kelionių į darbą ir atgal judumo planus.

Siekiant užtikrinti elgesio modelių pokyčius galite įmonių naujienlaiškiuose populiarinti tvarias keliones į darbą ir atgal, skirti apdovanojimus tvarioms įmonėms, suburti darbuotojų darbo grupę arba pasamdyti koordinatorių judumo klausimams spręsti ir pan.

Tvaraus judumo mieste planai ir su jais susijusi veikla

EUROPOSJUDUMOSAVAITĖ yra puikus metas stiprinti susidomėjimą Darnaus judumo mieste planais (DJMP). Galite surengti įvairių veiklų savo DJMP tolesniam populiarinimui:

- ◆ Surengti parodą, galimos transporto plėtros tematika
- ◆ Surengti konferenciją judumo mieste plano tema
- ◆ Rengti susitikimus kaimynystėse judumo mieste tema
- ◆ Pristatyti arba įgyvendinti tam tikras judumo mieste plano priemones (naujus autobusų maršrutus, naujas „Statyk ir važiuok“ sistemas, dviračių takus, „žaliojo“ keliavimo į darbą ir atgal planus, judumo centrus, ir pan.).

Laisvalaikio veikla ir šventiniai renginiai

Laisvalaikio veiklos gali suteikti galimybę saugiai tyrinėti miestą ir mėgautis ramesne aplinka be automobilių. Tačiau EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS dėmesys didžia dalimi turėtų būti skirtas miesto transportui, o ne sportui ar kultūrai.

- ◆ Specialios švytuoklinės paslaugos miestui tyrinėti
- ◆ Kelionių gidų arba keliautojų klubų rengiamos ekskursijos
- ◆ Pėsčiųjų estafetės, rengiamos bendradarbiaujant su sporto prekių parduotuvėmis, mokyklomis, asociacijomis ir pan.
- ◆ Viešbučių raktai, taip pat suteikiantys prieigą prie viešojo transporto, dalijimosi dviračių paslaugų.
- ◆ Viešosiose erdvėse renkite nemokamus koncertus, spektaklius, gatvės meno, menininkų, klounų ir pan. pasirodymus.
- ◆ Pagrindinėje aikštėje įrenkite tuščią sieną, kur žmonės galėtų išreikšti savo nuomones.
- ◆ Vietos sporto asociacijų ir (arba) parduotuvių bei įmonių, paprašykite surengti pristatymus gatvėse.
- ◆ Pasiūlykite kelionių išskirtinėmis transporto priemonėmis, tokiomis kaip arklių traukiamos karios, turistiniai traukinukai, saulės energija varomi laivai ir pan.

Sveikatos srities veikla

Transporto poveikį sveikatai pajunta didžioji dalis gyventojų, ypač pažeidžiamų grupių atstovai, pavyzdžiui, vaikai ir vyresnio amžiaus žmonės.

Sveikatos paslaugų teikėjai, sveikatos draudimo bendrovės, medicinos asociacijos ir sporto organizacijos gali būti tinkami partneriai organizuojant judumo ir sveikatos srities veiklas.

- ◆ Paprašykite oro kokybės stebėsenos tinklo, aplinkos agentūros (Europos aplinkos agentūra, Pažangi energetika Europai), triukšmo stebėsenos centrų (Tarpautinis triukšmo valdymo inžinerijos institutas, Informacijos apie triukšmą centras) surengti parodą oro ir triukšmo tema
- ◆ Paprašykite policijos ir (arba) automobilių techninės priežiūros centrų automobilių stovėjimo aikštelėse teikti nemokamas taršos mažinimo bandymų paslaugas.
- ◆ Pakvieskite sveikatos draudimo organizacijų atstovus pateikti informaciją apie fizinės veiklos naudą sveikatai, fizinės veiklos įtraukimą į kasdienį režimą ir pan.
- ◆ Paprašykite ligoninių ar gydytojų pasiūlyti sveikatos patikras (kraujo spaudimo, kraujotakos, svorio, kaulų masės ir pan.), kurios padidintų informuotumą apie sveikatą.
- ◆ Naudokite nešiojamą matavimo prietaisą, nustatantį oro kokybę naudojant įvairias transporto rūšis

NUOLATINĖS PRIEMONĖS

Atnaujintą nuolatinių priemonių sąrašą galėsite pamatyti užpildydami registracijos formą internetinėje svetainėje. Šiame skyriuje pateikiama informacija – tai tik ilgo nuolatinių priemonių, taikytinų jūsų mieste ar miestelyje, sąrašo pradžia.

Miestai - dalyviai turi pristatyti savo naujas nuolatinės priemonės, kurios padėtų daugiarūšiškumo būdu pereiti prie aplinkai draugiškų transporto priemonių naudojimo.

Jeigu tai yra įmanoma, viena jų turėtų būti nuolatinis kelio erdvės funkcijų pakeitimas pėsčiųjų, dviratininkų ar viešojo transporto naudai, pavyzdžiui, platesnio šaligatvio įrengimas, nauja dviračiams arba autobusams skirta juosta, naujas eismo ribojimo planas, pritaikyti didesni greičio apribojimai.

Šios priemonės neprivalo būti brangios. Jos atskleidžia miesto valdžios įsipareigojimą siekti tvaraus judumo mieste. Galimos nuolatinės priemonės:

Viešasis transportas

- ◆ Viešojo transporto tinklo tobulinimas ir išplėtimas (didelio užimtumo transporto juostos, naujos stotelės, naujos linijos, rezervuotos zonos ir pan.).
- ◆ Dažnesni kursavimai, greitųjų paslaugų inicijavimas ir pan.
- ◆ Ekologiškų transporto priemonių (elektrinio, hibridinio, gamtinėmis dujomis varomo transporto ir pan.) naudojimas viešojo transporto parkuose.
- ◆ Daugiarūšio transporto bilietai
- ◆ Įvairių viešojo transporto rūšių integruotos paslaugos
- ◆ Susitarimai su operatoriais dėl stotelių prie pagrindinių darbo vietų
- ◆ Leidimai ne piko metu dviračius vežtis transporto priemonėmis
- ◆ Naujų dviračių stovų šalia viešojo transporto stotelių įrengimas
- ◆ Autobusų stotelių pritaikymas
- ◆ Tvarkaraščių ir kitos informacijos pateikimas prieinamais formatais (stambus šriftas, Brailio raštas, garsiniai įrašai ir pan.)
- ◆ Infrastruktūros pritaikymas geresniam prieinamumui (žemagrindžiai autobusai, keltuvai, rampos ir pan.).
- ◆ Informacijos apie prieigos lygį teikimas internetinėse svetainėse, mobiliosiose programėlėse, skrajutėse ir pan.
- ◆ Naujo dizaino tvarkaraščių, svetainių ar programėlių, daugiarūšio

transporto informacijos paslaugų kūrimas ir klientų nuomonių sužinojimas

Dviračių infrastruktūros

- ◆ Dviračių tinklo ir infrastruktūrų tobulinimas (išplėtimas, atnaujinimas, kelrodžių rengimas, stovėjimo aikštelių ir prirakinimo vietų įrengimas ir pan.).
- ◆ Viešųjų dviračių arba dalijimosi dviračių sistemų sukūrimas
- ◆ Dviračių informacijos punkto arba stendo, kuriame darbuotojams, lankytojams ir pan. būtų teikiama informacija, įsteigimas.
- ◆ Persirengimo vietų ir dušų dviratininkams įrengimas.
- ◆ Saugių ir pastogę turinčių dviračių stovėjimo aikštelių įrengimas.
- ◆ Dviračių, skirtų bendram visuomenės ar įmonės naudojimui, įsigijimas.
- ◆ Viešosios dviračių taisymo tarnybos įrengimas.
- ◆ Dviračių stovėjimo aikštelių perkėlimas prie įėjimų į viešojo administravimo pastatus, biurus, prekybos centrus ir pan.

Pėstiesiems skirtos teritorijos

- ◆ Pėstiesiems skirtų teritorijų sukūrimas ar išplėtimas
- ◆ Infrastruktūros tobulinimas: pėsčiųjų tiltai, šaligatviai, pėsčiųjų perėjos, apšvietimas ir pan.
- ◆ Viešųjų erdvių persikirstymas arba pritaikymas pėstiesiems

Naujosios transporto priemonių naudojimo ir nuosavybės formos

- ◆ Internetinių dalijimosi automobiliu ir bendro automobilių naudojimo sistemų inicijavimas
- ◆ Atsakingas automobilių naudojimas (ekologiškas vairavimas ir pan.)
- ◆ Švarių (-esnių) transporto priemonių naudojimas
- ◆ Įkrovimo stotelių elektriniams automobiliams įrengimas

Krovinių paskirstymas

- ◆ Nauji krovinių paskirstymo reglamentai
- ◆ Švarių (-esnių) transporto priemonių naudojimas
- ◆ Krovinių pervežimui skirtų iškrovimo platformų įrengimas

Stovėjimo aikštelės

- ◆ Inicijuokite naujas automobilių stovėjimo aikšteles ir zonas, kur statyti automobilių negalima
- ◆ Imkitės griežtesnių priemonių automobilių statymo taisyklėms įgyvendinti
- ◆ Teikite informaciją apie automobilių statymo taisykles
- ◆ Įveskite lanksčias darbo valandas, kad sumažintumėte spūstis piko metu
- ◆ Geriausias stovėjimo aikštelių vietas (arčiausiai įėjimo) rezervuokite bendro automobilių naudojimo paslaugos klientams
- ◆ Ypatingos padėties ar avariniu atveju užtikrinkite kliento parvežimą namo bendrojo naudojimo automobiliu
- ◆ Automobilių stovėjimo aikštelę perkelkite toliau nuo įėjimo į biurą

Eismo ribojimo ir apribotos prieigos sistemos

- ◆ Greičio apribojimo šalia mokyklų programos
- ◆ Išorinių automobilių statymo zonų mažinimas
- ◆ „Statyk ir važiuok“ aikštelių kūrimas
- ◆ Nuolatinis prieigos prie miesto centro apribojimas

Prieinamumas

- ◆ Prieinamumo planų inicijavimas
- ◆ Riboto judumo asmenims skirtų infrastruktūrų kūrimas
- ◆ Architektūrinių kliūčių šalinimas
- ◆ Šaligatvių aukščio sumažinimas ir jų išplėtimas
- ◆ Šaligatvių su taktiliniu paviršiumi ir neįgaliųjų vežimėliams skirtų rampų įrengimas
- ◆ Garso prietaisų montavimas šviesoforuose

Judumo valdymas

- ◆ Darboviečių ir mokyklų kelionių planų priėmimas
- ◆ Judumo centrų ir informacinių tarnybų sukūrimas
- ◆ Mokomosios medžiagos parengimas
- ◆ Konsultacijos su vietos subjektais dėl judumo mieste planų
- ◆ Paskatų ir premijų skyrimas darbdaviams
- ◆ Supaprastinta prieiga prie įmonių ir kitų socialinių teritorijų

DIENA BE AUTOMOBILIO

Diena be automobilio – tai ypatinga galimybė eksperimentuoti su naujais eismo modeliais ir tvariu transportu. Tačiau Dienos be automobilio renginį reikia planuoti gerokai iš anksto, kadangi eismo uždraudimas gatvėse gali sukelti biurokratinių problemų.

Kada vyksta Diena be automobilio?

Rekomenduojama tęsti Dienos be automobilio tradiciją miestuose ir miesteliuose būtent jos įkūrimo dieną – rugsėjo 22 d.

Ji gali vykti ir kitą EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖS** (rugsėjo 16–22 d.) dieną, jeigu tokiu būdu renginio tikslas bus sėkmingiau pasiektas. Savaitės metu gali būti surengtos daugiau nei viena Dienos be automobilio.

Jeigu jūsų mieste arba miestelyje kitais mėnesiai yra rengiamos pasikartojančios Dienos be automobilio (pavyzdžiui, kovo ar birželio mėnesį), rekomenduojame registruoti jas kaip **JUDUMOVEIKSMĄ**.

Kas yra Diena be automobilio?

Mieste arba didmiestyje galima išskirti vieną ar kelias teritorijas be automobilių. Tai teritorija (-os), kurioje (-iose) didžiąją dienos dalį bus draudžiamas motorinių transporto priemonių eismas (t. y. pradedant vieną valandą prieš darbo valandas ir baigiant vieną valandą joms pasibaigus).

Šiomis teritorijomis naudotis galės tik pėstieji, dviratininkai, viešojo transporto priemonės ir švaresnės transporto priemonės, pavyzdžiui, varomos suskystintomis naftos dujomis, gamtinėmis dujomis, elektrinės ir pan.

Jeigu būtų išskirta daugiau nei viena tokio tipo teritorija, jas apjungti galėtų pėsčiųjų takai. Teritorija (-os) be automobilių gali būti efektyviai supama (-os) buferinės zonos, kurioje būtų pateikiama informacija automobilių vairuotojams.

Kodėl svarbu dalyvauti Dienoje be automobilio?

Dienos be automobilio rengimas – tai vienas iš trijų dalyvavimo EUROPOS **JUDUMOSAVAITĖJE** kriterijų, tai yra privaloma, jeigu jūsų miestas ar didmiestis nori teikti paraišką apdovanojimui gauti.

Tačiau Diena be automobilio teikia ir daug didesnės naudos. Daugelis miestų ir miestelių naudojami šia galimybe įkurti pėsčiųjų zonas vienai dienai ir organizuoti didelius renginius atvirus visiems atlaisvintoje viešojoje erdvėje.

Šis įvykis neapsiriboja šventės efektu, tai ideali galimybė parodyti gyventojams, kaip atrodys jų miesto centras ar tam tikra teritorija be jokių automobilių.

Be to Diena be automobilio daro esminį poveikį: <https://bit.ly/2YMZCHX>. Tą dieną, o taip pat dieną prieš renginį ir dieną po jo, atlikite mieste oro kokybės ir triukšmo matavimus. Pasidalinkite rezultatais su gyventojais. Parodykite žmonėms, kad jų elgsenos pokyčiai ir mažiau priklausantis nuo automobilių gyvenimo būdas gali iš dalies padėti išspręsti atsiradusias problemas. Kova su klimato kaitos kontekste, mūsų sveikatos ir gyvenimo kokybės miestuose ir miesteliuose gerinimas yra gyvybiškai svarbūs klausimai.

Kas yra teritorija be automobilių?

Teritorijos (-ų) be automobilių vietą ir dydį reikėtų rinktis apgalvotai, atsižvelgiant į vietos kontekstą. Šioje (-se) vietoje (-se) gali vykti:

- ◆ konkrečių problemų (triukšmo, oro kokybės ir pan.) nagrinėjimas
- ◆ suplanuotų priemonių (pavyzdžiui, nuolatinės pėsčiųjų zonos) pristatymas arba išbandymas
- ◆ tikslinių grupių (vaikų, darbuotojų ir pan.) veiklos
- ◆ teritorijoje esančių įmonių įsipareigojimų pabrėžimas

Pasirenkant teritoriją (-as) Dienai be automobilio turite atsižvelgti į lankytojų joje (-se) skaičių įprastą dieną ir numatyti Dieną be automobilio papildomai apsilankysiančių žmonių skaičių.

Be to aplinkinėje teritorijoje turi būti automobilių stovėjimo aikštelių.

Jeigu jūsų miestas ar didmiestis išskirs daugiau teritorijų be automobilių, turi būti užtikrintas susisiekimas tarp jų.

Kaip užtikrinti, kad teritorija būtų be automobilių, taikant tam tikras išimtis?

Prieiga prie teritorijų be automobilių bus stebima, bus įrengiami barjerai. Reikės įstaigos, atsakingos už eismą mieste, policijos pajėgų ir kitų vietos valdžios institucijos personalo pagalbos.

Būtina sudaryti trumpąjį įgaliojimų transporto priemonių sąrašą. Išimtis galima taikyti ne tik švaresnėms transporto priemonėms (varomoms suskystintomis naftos dujomis, gamtinėmis dujomis, elektrinėms transporto priemonėms ir pan.), bet ir sveikatos specialistams, neįgaliesiems ir skubių remonto darbų specialistams.

Skubios pagalbos tarnyboms (policijos, gaisrinės, greitosios pagalbos automobiliams) ir elektros bei dujų srities darbuotojams leidimas patekti į teritoriją bus suteikiamas automatiškai.

Paraiškas dėl šiame sąraše nenurodytų išimčių reikia pateikti atsakingam tarybos skyriui. Išimčių reikia taikyti kaip galima mažiau.

Gyventojus reikia paraginti patraukti automobilius viena diena anksčiau, kad gatvės renginiui liktų tuščios. Gali prireikti specialių automobilių stovėjimo aikštelių ir sutarčių su stovėjimo aikštelės operatoriumi (-iais).

Alternatyvus sprendimas – leisti gyventojams savo automobiliais išvažiuoti iš teritorijos, bet į ją automobiliais negrįžti iki nurodyto laiko. Tuomet automobilius reikėtų palikti automobilių stovėjimo aikštelėje.

Pristatymus atlikti bus leidžiama iki tam tikro laiko (turi būti nurodyta) laikantis bendrų sąlygų. Prekybininkams, kuriems prekės turi būti pristatomos dienos metu, galima įrengti iškrovimo aikštelę už teritorijos ribų. Kroviniai iš ten bus gabenami krovininiais dviračiais arba ekologiškais transporto priemonėmis.

Kokias alternatyvas galima siūlyti Dienos be automobilio metu?

Viešasis transportas – tai aktualiausias ir efektyviausias judumo būdas Dienos be automobilio metu. Rekomenduojami šie veiksmai:

- ◆ dažnesnis paslaugų teikimas
- ◆ geresnis prieinamumas žmonėms, turintiems negalią
- ◆ ypatingos kainos arba teisė važiuoti nemokamai
- ◆ specialiosios iniciatyvos (bendri stovėjimo aikštelės ir autobuso arba autobuso ir traukinio bilietai; bilietai, suteikiantys nuolaidą kino teatruose, baseinuose ir pan.).

Taip pat vertėtų teikti švytuoklines paslaugas tarp automobilių stovėjimo aikštelės ir miesto centro arba siūlyti specialiuosius maršrutus (ekskursiją po miestą, žiedinius kelius ir pan.).

Ekologiškesnės (suskystintomis naftos dujomis ir gamtinėmis dujomis varomos bei elektrinės) transporto priemonės teritorijoje (-se) be

automobilių gali būti naudojamos prekių pristatymui arba neįgaliųjų žmonių transportavimui.

Dviračiai – tai taip pat viena iš geriausių alternatyvų:

- ◆ Įtraukti vietos dviratininkų grupes ir asociacijas
- ◆ Siūlyti dviračių nuomos paslaugas prie naujų „Statyk ir važiuok“ aikštelių, geležinkelio stotyse, autobusų stotelėse ir pan.
- ◆ Surengti bendrus autobusams ir dviračiams arba stovėjimo aikštelėms ir dviračiams skirtus bilietus
- ◆ Siūlyti automobilio raktelius ar registracijos dokumentą mainais į dviratį – tai taip pat gera iniciatyva
- ◆ Numatyti pastogę turinčios dviračių stovėjimo infrastruktūros su darbuotojais
- ◆ Nustatyti saugius, aiškiai pažymėtus dviračių maršrutus už teritorijų (-os) be automobilių ribų
- ◆ Nepamirškite apie krovininių dviračių naudojimą jūsų renginio logistikai ir ne tik!

Kur galima palikti savo automobilį?

„Statyk ir važiuok“ infrastruktūra

Siekiant paskatinti gyventojus palikti automobilius ir naudotis viešuoju transportu, galima įrengti saugią automobilių aikštelių infrastruktūrą užmiestyje. Šiose automobilių aikštelėse turi dirbti padėjėjas, o jų darbo laikas turi sutapti su Dienos be automobilio laiku. Šios paslaugos gali būti tiek nemokamos, tiek mokamos (pavyzdžiui, galima naudoti bendrą stovėjimo aikštelės ir autobuso arba stovėjimo aikštelės ir dviračio bilietą). Stovėjimo aikštelėse, esančiose už įprastų viešojo transporto maršrutų ribų, reikia teikti specialias švytuoklines paslaugas.

Patogios automobilių stovėjimo aikštelės

Šalia teritorijos (-ų) be automobilių reikia įrengti specialias automobilių aikšteles tiems, kuriems reikia pasinaudoti savo automobiliu. Šios automobilių aikštelės gali būti naudojamos keleivių išleidimui, trumpalaikiam automobilio statymui (iki vienos valandos), dalijimosi automobiliu supaprastinimui, prekių pristatymui ir pan. Jų negalima naudoti ilgalaikiam automobilio statymui, ir renginio dieną ten turi dirbti darbuotojai. Gali būti teikiamos švytuoklinės paslaugos, užtikrinančios susisiekimą iš šių aikštelių į miesto centrą.

Gyventojų automobilių stovėjimo aikštelės

Automobilių aikštelės turi būti rezervuotos tik gyventojų naudojimui. Jos gali būti įrengtos teritorijoje (-se) be automobilių arba šalia jos (-ų). Jos turi būti atidaromos tik dieną prieš renginį ir būti uždaromos kitą dieną po renginio. Gali būti taikomi specialūs automobilio statymo mokesčiai, kurie paskatintų gyventojus automobilių stovėjimo aikštelėje palikti visai dieną. Išsamesnę informaciją reikia derinti su automobilių aikštelės operatoriumi (-iais).

Kokie partneriai galės geriausiai jums padėti organizuoti Dieną be automobilio?

Dienos be automobilio rengimas gali sukelti kai kurių parduotuvių savininkų nepasitenkinimą. Tuomet būtina dėti ypatingas pastangas ir juos įtraukti į dalyvių sąrašą jau pradiniam organizavimo etape.

- ◆ Pateikite parduotuvių savininkams oficialius dokumentus su individualiai jiems skirta informacija apie tai, kaip miesto centrą pasiekti be automobilio
- ◆ Autobusų, tramvajaus ar metro stotelės pavadinimą susiekite su parduotuve
- ◆ Reklamuokite miesto centre esančias parduotuves EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS informacinėje medžiagoje (pavyzdžiui, vietų, kuriuose apribotas automobilių eismas, žemėlapiuose pažymėkite parduotuvių logotipus)
- ◆ Sukurkite pristatymui skirtas vietas ir naudokite tam ekologiškus automobilius
- ◆ Išplatinkite parduotuvėse viešojo transporto bilietus
- ◆ Uždraudus automobilių naudojimą atsilaisvinusias viešąsias erdves pasiūlykite išnaudoti parduotuvių savininkams, jie gali išplėsti savo pardavimui skirtą erdvę (įrengdami terasas ar gatvės standus). Atkreipkite dėmesį į tai, kad Diena be automobilio neturėtų pavirsti masiškai komerciniu renginiu, organizuotu rinkodaros tikslams.

NEPAMIRŠKITE ŠIŲ DALYKŲ ORGANIZUODAMI RENGINIUS SAVO MIESTUOSE...

Siekiant užtikrinti sąveiką Europos lygmeniu ir norint, kad žmonės pasijustų visuotinio judėjimo dalimi, nepamirškite apie šiuos dalykus:

- ◆ Nuosekliai taikykite Vaizdines gaires <http://www.mobilityweek.eu/communication-toolkit>
- ◆ Būkite kūrybiški, kurkite naujas priemones ir veiklas bei praneškite apie jas savo nacionaliniam koordinatoriui arba Europos sekretoriatui <http://www.mobilityweek.eu/contact>
- ◆ Reklamuokite sėkmingai #mobilityweek ir sekite oficialias paskyras Facebook www.facebook.com/EuropeanMobilityWeek Twitter <https://twitter.com/mobilityweek> Instagram <https://www.instagram.com/europeanmobilityweek> YouTube www.youtube.com/user/europeanmobilityweek Flickr www.flickr.com/photos/europeanmobilityweek
- ◆ Naudokite socialinius tinklus, nepamiršdami kelių dalykų:
 - ◆ bendrinkite turinį, aktualų jūsų auditorijai
 - ◆ taisykite klaidas, tačiau darykite tai pagarbiai (mokėkite atskirti faktus nuo nuomonių)
 - ◆ bendraukite, pasakokite apie savo partnerių ir rėmėjų sėkmę
 - ◆ neplatinkite nepageidaujamų elektroninių laiškų
 - ◆ patikrinkite, ar visose jūsų publikuojamuose nuorodose nėra rašybos klaidų, ir jos yra teisingos
 - ◆ nesiimkite jokių veiksmų, jeigu neturite teisės ar įgaliojimo jų daryti
- ◆ Išsiųskite informacinius laiškus, skirtus kiekvienai iš jautresnių tikslinių grupių (parduotuvių savininkams, įmonėms, teritorijų (-ų) be automobilių gyventojams) informuoti apie EUROPOSJUDUMOSAVAITĘ ir pakvieskite juos dalyvauti ją rengiant.
- ◆ Užsiprenumeruokite mūsų kas du mėnesius siunčiamus naujienlaiškius <http://www.mobilityweek.eu/newsletter>
- ◆ Įtraukite į kampanijos organizavimą savivaldybės darbuotojus, kad ji būtų sėkminga, paraginkite savivaldybės darbuotojus daugiau naudotis tvariomis transporto priemonėmis ir sukurkite jiems tvarios kelionės į darbą ir atgal planą
- ◆ Atlikite savo veiksmų stebėseną ir vertinimą (naujų viešojo transporto naudotojų, atsiradusių dėl tam tikro renginio, skaičius; žmonių, po šios kampanijos nusprendusių nesinaudoti automobiliu, skaičius; oro kokybės pagerėjimo statistika; triukšmo mažinimas; visuomenės nuomonė apie jūsų planus ir veiksmus ir pan.)
- ◆ Susiekite savo veiklas su atitinkamomis ES iniciatyvomis (projektas

EDWARD – Europos diena be žūčių keliuose, Europos sporto savaitė, CIVITAS, Merų paktas ir pan.)

- ◆ Naudokitės kitais naudingais ištekliais (skrajute, plakatu, Geriausios praktikos vadovu) <http://www.mobilityweek.eu/campaign-resources>

Visa komunikacijai skirta medžiaga pateikiama anglų kalba. Šis vadovas, kasmetinis informacinis lapelis, plakatas ir kampanijos vaizdo įrašas pateikiami visomis oficialiomis ES kalbomis.

EUROPOS JUDUMOS SAVAITĖS APDOVANOJIMAI

EUROPOS JUDUMOS SAVAITĖS apdovanojimas yra skirtas vietos valdžios institucijoms, kurios einamųjų metų rugsėjo 16–22 d. renginių metu pagal vertinimų rezultatus sėkmingiausiai didina informuotumą apie tvarų judumą mieste.

Nuo 2017 m. yra dalinami dviejų kategorijų apdovanojimai: didesnėms ir mažesnėms savivaldybėms.

Tokiu būdu siekiama skatinti sėkmingas kampanijas ir didinti informuotumą apie vietos suinteresuotų asmenų veiksmų poreikį tvaraus judumo mieste srityje.

Institucijos-finalininkės pagerbiamos kovo mėnesį Briuselyje vykstančioje ceremonijoje, kurioje jų pasiekimai yra rodomi įvairiuose vaizdo įrašuose ir publikacijose.

Tinkamumo kriterijai

Abiems kategorijoms yra taikomi tie patys kriterijai.

Vietos valdžios institucijos gali pretenduoti į EUROPOS JUDUMOS SAVAITĖS apdovanojimą, jeigu jos:

1. užsiregistravo interneto svetainėje www.mobilityweek.eu
2. pateikė pasirašytą chartiją
3. yra „auksinės narės“, t. y. atitinka visus tris kriterijus:
 - surengs renginius numatytos savaitės metu, laikantis pagrindinės metų temos
 - įgyvendins bent vieną naują nuolatinę priemonę, kuri padėtų sumažinti

naudojimąsi asmeniniais automobiliais
surengs Dieną be automobilio

4. yra įsikūrusios vienoje iš ES 28 šalių, ES šalyje kandidatėje, galimoje ES šalyje kandidatėje (dalyvaujančioje stabilizacijos ir asociacijos procese), Europos ekonominei erdvei priklausančioje šalyje arba Europos laisvosios prekybos asociacijai priklausančioje šalyje. Šios šalys: Albanija, Airija, Austrija, Belgija, Bosnija ir Hercegovina, Bulgarija, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Islandija, Ispanija, Italija, Juodkalnija, Jungtinė Karalystė, Kipras, Kosovas¹, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lichtenšteinas, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Norvegija, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Serbija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Šveicarija, Turkija, Vengrija ir Vokietija.

Vertinimo kriterijai

Nepriklausoma judumo mieste srities ekspertų komisija vertins:

1. Metinei temai skirtų veiklų kokybę.
2. Renginių ir visuomenės dalyvavimo veiksmų planą.
3. Komunikacijos strategiją.
4. Nuolatinės (-ių) priemonės (-ių) poveikį.
5. Partnerystę su vietos suinteresuotaisiais subjektais mastą.

¹ Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos

Paraiškos teikimo procedūra

Vietos valdžios institucijos, pageidaujancios pretenduoti į EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimą, privalo:

- ◆ Užpildyti paraiškos formą anglų kalba ir pateikti nurodytus išsamius duomenis
- ◆ Pateikti paraiškos formą, kaip yra nurodyta kampanijos interneto svetainėje
- ◆ Pateikti skaitmeninę pasirašytos chartijos kopiją
- ◆ Pateikti teritorijos, kurioje Dienos be automobilio metu buvo draudžiamas motorinių transporto priemonių eismas, žemėlapį
- ◆ Pateikti pagalbines medžiagas: nuotraukas (didelės raiškos), vaizdo įrašus, komunikacijos priemones ir iškarpas iš spaudos
- ◆ Visa tai reikėtų pateikti nuo rugsėjo 23 d. ir spalio 23 d.

Apdovanojimų ceremonija ir prizas

EUROPOSJUDUMOSAVAITĖS apdovanojimo ceremonija, kurioje dalyvauja už transportą atsakingas Europos Komisijos narys, yra rengiama Briuselyje. Dažniausiai ji vyksta kovo mėnesį. Ceremonijos metu taip pat įteikiamas apdovanojimas už puikų darnaus judumo mieste planavimą.

Laimėjusios vietos valdžios institucijos bus apdovanotos reklaminiu vaizdo įrašu, kurio trukmė iki trijų minučių. Jame bus atskleisti institucijos, tapusios darniojo transporto mieste srities čempione Europos mastu, pasiekimai.

SUSIJUSIOS NUORODOS

Europos Sąjungos internetinė svetainė ir dokumentacija

- ◆ European Commission - Mobility and Transport portal <https://bit.ly/1epTAXu>
- ◆ European Commission - Clean transport, Urban transport <https://bit.ly/2US0w8o>
- ◆ European Commission - Sustainable Transport <https://bit.ly/2vjGggO>
- ◆ European Commission - Intelligent Transport Systems (ITS) <https://bit.ly/2fSaRtl>

ES projektai ir iniciatyvos

- ◆ CIVITAS www.civitas.eu
- ◆ Eltis www.eltis.org
- ◆ BiTiBi project – Bike Train Bike www.bitibi.eu
- ◆ EBSF_2 project: <http://ebsf2.eu/>
- ◆ FLOW project <http://h2020-flow.eu/>
- ◆ FREVUE project <https://frevue.eu/>
- ◆ MaaS4EU project: <http://www.maas4eu.eu/>

Vietos valdžios institucijų, organizacijų ir specializuotų įmonių iniciatyvos

- ◆ BKK Budapest, launch of the FUTÁR tool: <https://bit.ly/2sMaf2L>
- ◆ FUTÁR tool: <http://futar.bkk.hu>
- ◆ Blue Bike: <https://www.blue-bike.be/en>
- ◆ City of Esch-sur-Alzette, Pedestrian signposting, <https://bit.ly/2BQlcC9>
- ◆ City of Paris, Paris respire: <https://bit.ly/2HxHWRQ>
- ◆ Hitch: <http://www.hitchit.co/>
- ◆ International Post Corporation, Parcel Lockers webpage: <https://bit.ly/2oyyKf7>
- ◆ MaaS Alliance: <https://maas-alliance.eu/>
- ◆ MaaS Global: <https://maas.global/>
- ◆ The Money Advice Service (car cost calculator): <https://bit.ly/1Ds8xRu>
- ◆ Le Moniteur Automobile (car cost calculator): <https://bit.ly/2HmdTUg>
- ◆ Mulhouse Alsace Agglomération, news item on Compte Mobilité: <https://bit.ly/2EZAu7s>
- ◆ RATT Timisoara, bike-sharing webpage: http://www.ratt.ro/velo_tm.html
- ◆ STIB Brussels, walking map: <https://bit.ly/2ZpuAHb>
- ◆ Street Life Festival 2018, Vienna, <https://www.streetlife.wien/streetlife-festival>
- ◆ Swiss Federal Railways, Multimodal webpage: <https://bit.ly/2CMV6xz>
- ◆ Tisséo Toulouse, Pastel Card: <https://bit.ly/2l4sUPx>
- ◆ Transport for London (TfL), walking map: <https://bit.ly/1MIEkxp>
- ◆ UPS, trial of electric tricycles: <https://bit.ly/2F322NI>

EUROPOS JUDUMOS SAVAITĖ

RUGSĖJO 16-22 2019

